

Avtal	Mellan Kunden och Nordea Bank Abp, filial i Sverige (Banken) träffas avtal om depå för Kunden hos Banken enligt på denna och omstående sida nämnda villkor samt enligt vid var tid gällande: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, ALLMÄNNA VILLKOR FÖR DEPÅLIKVIDKONTO, ALLMÄNNA VILLKOR FÖR HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT, NORDEAS RIKTLINJER FÖR ORDERUTFÖRANDE, ALLMÄN INFORMATION OM EGENSKAPER OCH RISKER AVSEENDE VÄRDEPAPPER och INFORMATION OM HANDEL MED OPTIONER, TERMINER OCH ANDRA DERIVATINSTRUMENT. Kunden har tagit del av nu gällande bestämmelser, villkor och riktlinjer, som Kunden godkänner. Banken har kontrollerat Kundens identitet, se ovan (omstående sida). Detta avtal skall anses ingånget när Kunden undertecknat detsamma och Banken efter prövning öppnat depå för Kundens räkning.
Avtal för flera gemensamt	Då två eller flera personer gemensamt ingått detta avtal med Banken äger - om ej annat skriftligen överenskommit - envar av dem i alla avseenden företräda samtliga övriga personer gentemot Banken. De är solidariskt ansvariga gentemot Banken. De benämns här efter gemensamt Kunden.
Fullmakt för Banken	Kunden ger härmed Banken fullmakt att själv eller genom den som Banken utser för Kundens räkning teckna transport av aktier, obligationer och andra värdepapper, att företräda Kunden vid förvärv/avyttring av värdepapper, att ta emot och kvittera värdepapper och kontanter samt att å Kundens vägnar införskaffa eller uppdatera Legal Entity Identifier (LEI). Kunden ska ersätta Banken för de kostnader som Banken ådrar sig i samband härmed, se G.1.
Skatterättslig hemvist	Kunden ska själv förvissa sig om sitt skatterättsliga hemvist. För fysisk person är det normalt det land/stat vars lag anger skattskyldighet på grund av huvudsaklig vistelse, bosättning, eller liknande omständighet. För juridisk person avses normalt det land där den juridiska personen är registrerad eller där företaget/styrelsen har sitt säte.
Ändring av kunduppgifter m.m.	Kunden försäkras härmed att här lämnade uppgifter av betydelse för beskattning, rapportering, meddelanden, tillämpning av detta avtal samt lagregler om uppgiftsskyldighet m m är riktiga och förbinder sig att utan dröjsmål till Banken skriftligen anmäla förändringar i detta avseende, t ex flyttning utomlands samt ändringar av namn, telefonnummer, adressuppgifter, medborgarskap och e-postadress enligt ovan och omstående sida.
Avslut utanför marknadsplats	Banken får verkställa Kundens begäran (order) om utförande av handel (uppdrag) utanför reglerad marknad eller handelsplattform och utan konkurrens genom avslut mot annan kund hos Banken inklusive bolag inom samma koncern som Banken tillhör eller genom att utföra uppdraget mot Banken själv.
Användning av kunduppgifter	Kunden är införstådd med att Banken kan ha skyldighet att till annan lämna uppgift om Kundens förhållanden. Som personuppgiftsansvarig behandlar Banken personuppgifter för att leverera de produkter och tjänster som parterna kommit överens om och för andra ändamål t.ex. för att följa lagar och andra regler. För detaljerad information om behandlingen av personuppgifter, vänligen läs vidare i Bankens dataskyddspolicy som finns på följande länk /www.nordea.se/dataskyddspolicy/ eller kontakta Banken. Dataskyddspolicyn innehåller information om den registrerades rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter, såsom rätten till information, rättelse, dataportabilitet, etc.
Pantsättning	Till säkerhet för samtliga Kundens nuvarande och blivande förpliktelser gentemot Banken enligt detta avtal eller eljest uppkomna i samband med Kundens transaktioner med värdepapper pantsätter Kunden härmed till Banken <i>dels</i> samtliga de värdepapper som vid var tid finns eller är förtecknade i denna depå hos Banken - även innefattande i depå förtecknade värdepapper som är registrerade i Kundens namn i kontobaserat system (såsom på Vp - konto hos Euroclear Sweden) <i>dels</i> samtliga de Kundens värdepapper som eljest överförts eller överlämnats till eller förvärvats genom Banken samt <i>dels</i> samtliga medel som vid var tid finns på till denna depå anslutet konto hos Banken. Kunden får inte - utan Bankens samtycke i varje särskilt fall - till annan än Banken pantsätta eller i övrigt förfoga över i detta avtal pantsatta värdepapper eller pantsatta medel. Härutöver gäller för pantsättning vad som sägs i ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, avsnitt D. PANT.
Reklamation och hävning	Om Kunden vill påtala eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota eller kontoutdrag/transaktionssammandrag från depå, att sådan information uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande enligt ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, ska Kunden omgående underrätta Banken om detta (reklamation). Om Kunden vill begära hävning av ett köp- eller säljuppdrag skall detta uttryckligen och omgående framföras till Banken. Om reklamation eller begäran om hävning inte lämnas omgående förlorar Kunden rätten att begära ersättning, häva uppdraget eller kräva andra åtgärder från Bankens sida. Se även ALLMÄNNA VILLKOR FÖR HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT.
Underdepåer	Till depå hör vid varje tid eventuell öppnande underdepåer. När i detta avtal depå omnämns, avses således - om inte annat uttryckligen anges eller eljest framgår - även sådana underdepåer. "Huvuddepå" och underdepå anges med samma nummer följt av ett efter skiljetecken angivet ordningsnummer. ("Huvuddepå" har alltid ordningsnummer 1 och underdepåerna ordningsnummer 2, 3 etc.).
Villkorsändring	Beträffande ändring av dessa villkor se ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, punkt G.10.

K

Kundens blad

(jul 18)
1 (26)

9608
P007

Allmänna bestämmelser för depå

DEFINITIONER

I depåavtalet samt i dessa bestämmelser förstås med

a) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), 4) finansiella derivatinstrument och 5) utsläppsrätter;

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvbrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

b) avräkningsnota besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

c) reglerad marknad såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredjepart – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att det leder till ett kontrakt.

d) handelsplats såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. en reglerad marknad, en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller en organiserad handelsplattform (OTF-plattform).

e) utförandeplats en handelsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES.

f) handelsplattform en MTF-plattform eller en OTF-plattform.

g) MTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument - inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler - så att det leder till ett kontrakt.

h) OTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som inte är en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och inom vilket flera tredjeparters köp- och säljintressen i obligationer, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter eller derivat kan interagera inom systemet så att det leder till ett kontrakt.

i) systematisk internhandlare, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett värdepappersinstitut som i en organiserad, frekvent, systematisk och väsentlig omfattning handlar för egen räkning när det utför kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform utan att utnyttja ett multilateralt system.

j) multilateralt system, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett system där flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument kan interagera inom systemet.

k) förvaring av värdepapper, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

l) depåförande tredjepart, värdepappersinstitut som på uppdrag av institutet eller annan depåförande tredjepart förvarar värdepapper i depå för kunders räkning.

m) värdepappersinstitut, värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial eller genom att använda

anknutna ombud etablerade i Sverige, samt utländska företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

n) värdepapperscentral, såsom definierat i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, dvs. detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler, i den ursprungliga lydelsen.

o) bankdag, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är fredag, lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

p) central motpart (CCP), såsom definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir), dvs. en juridisk person som träder emellan motparterna i kontrakt som är föremål för handel på en eller flera finansmarknader och blir köpare till varje säljare och säljare till varje köpare.

A. FÖRVARING I DEPÅ M. M.

A.1 FÖRVARING HOS INSTITUTET

A.1.1 Banken ska i depå registrera sådant värdepapper som mottagits av banken för förvaring m.m. i depå. Mottagna värdepapper förvaras av banken för kundens räkning.

Banken tar inte emot utsläppsrätter för förvaring under detta Depåavtal annat än efter särskild överenskommelse med kunden.

Banken får såsom förvaltare låta registrera mottagna finansiella instrument i eget namn hos värdepapperscentral t.ex. Euroclear Sweden AB eller den som utanför EES fullgör motsvarande registreringsåtgärd avseende instrumentet. Därvid får kundens finansiella instrument registreras tillsammans med andra ägares finansiella instrument av samma slag.

Enligt dessa bestämmelser ska finansiellt instrument i kontobaserat system hos värdepapperscentral eller den som utanför EES fullgör motsvarande registreringsåtgärd avseende instrumentet anses ha mottagits när banken erhållit rätt att registrera eller låta registrera uppgifter avseende instrument i sådant system. Övriga värdepapper anses ha mottagits när de överlämnats till banken.

A.1.2 Banken förbehåller sig rätten att pröva mottagandet av visst värdepapper, se även punkt G.6. Om kunden har flera depåer hos institutet och kunden inte instruerat banken om i vilken depå värdepapper ska registreras, får banken självt bestämma i vilken depå registreringen ska ske.

A.1.3 Banken utför ingen äkthetskontroll av kundens värdepapper.

A.1.4 Banken förbehåller sig skälig tid för registrering, överföring och utlämnande av värdepapper.

A.1.5 Banken får avregistrera värdepapper från kundens depå när den som gett ut värdepapperet försatts i konkurs eller värdepapperet av annat skäl förlorat sitt värde. Om det är praktiskt möjligt och lämpligt ska banken, bl.a. med beaktande av kundens intresse, i sådant fall försöka registrera värdepapperet i kundens namn.

A.1.6 Utöver avtalad panträtt i depå-/kontoavtalet kan institutet ha kvittningsrätt, panträtt eller annan säkerhetsrätt enligt EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

A.1.7 Bankens tjänster enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser riktar sig inte till fysiska personer bosatta i USA eller juridiska personer med säte i USA eller andra U.S. Persons (som det definieras i vid var tid gällande Regulation S till United States Securities Act 1933) eller till sådana personer i andra länder där det krävs att banken har vidtagit registreringsåtgärder eller andra liknande åtgärder.

K

Kundens blad

(jul 18)
2 (26)

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

A.2 DEPÅFÖRVARING HOS TREDJEPART

A.2.1. Banken får förvara kundens värdepapper hos annat värdepappersinstitut, i Sverige eller utlandet. Depåförande tredjepart kan i sin tur anlita annan depåförande tredjepart för förvaring av kundens värdepapper.

A.2.2 Depåförande tredjepart utses av institutet efter eget val, med iakttagande av de skyldigheter som åligger banken enligt EU-förordning, lag och föreskrifter.

A.2.3 Vid förvar hos depåförande institut i utlandet (inom eller utanför EES) omfattas kundens värdepapper av tillämplig nationell lag, vilket kan innebära att kundens rättigheter avseende dessa värdepapper kan variera jämfört med vad som skulle gälla vid en förvaring i Sverige.

A.2.4 Förvaring hos depåförande tredjepart sker normalt i institutets namn för kunders räkning. I sådant fall får kundens värdepapper registreras tillsammans med andra ägares värdepapper, exempelvis på samlingskonto. Banken får även uppdra åt depåförande tredjepart att i bankens ställe låta sig registreras för kundens värdepapper.

I särskilda fall får banken även låta kundens värdepapper ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument.

A.2.5 Vid förvaring av kundens värdepapper på samlingskonto hos depåförande tredjepart följer kundens rättigheter av tillämplig nationell lagstiftning. Då kundens värdepapper förvaras tillsammans med andra kunders värdepapper och om det skulle uppstå en brist så att det totala innehavet på samlingskontot inte motsvarar samtliga kunders rätta innehav, regleras den bristen mellan innehavarna i enlighet med lag eller marknadspraxis hos den depåförande tredjeparten. Detta kan komma att innebära att innehavarna inte får tillbaka hela sitt innehav utan att bristen fördelas mellan innehavarna i förhållande till storleken på var och ens innehav.

Huruvida kunden har en sakrättsligt skyddad separationsrätt i händelse av att banken eller depåförande tredjepart skulle försättas i konkurs eller drabbas av annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar kan variera och är beroende av tillämplig nationell lag.

I Sverige föreligger sakrättsligt skyddad separationsrätt under förutsättning att värdepappren hålls avskilda från den depåförande tredjepart eller bankens egna värdepapper. Vid förvaring hos depåförande tredjepart i utlandet kan det också, till följd av tillämplig utländsk lag, vara omöjligt att identifiera kunders värdepapper separat från den tredje partens eller bankens egna värdepapper. I sådant fall finns en risk att kundens värdepapper vid en konkurssituation eller annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar skulle kunna komma att anses ingå i den tredje partens eller bankens tillgångar.

A.2.6 Depåförande tredjepart, värdepapperscentral, central motpart (CCP) samt motsvarigheter utanför EES kan ha säkerhet i eller kvittningsrätt avseende kundens värdepapper och till dem kopplade fordringar. I sådant fall kan kundens värdepapper komma att tas i anspråk för sådana rättigheter.

B. BANKENS ÅTAGANDEN AVSEENDE VÄRDEPAPPER

B.1 ALLMÄNT

B.1.1 Banken åtar sig att för kundens räkning vidta under punkterna B.2 – B.4 angivna åtgärder beträffande mottagna värdepapper.

B.1.2 Åtagandena inträder - om inte annat anges nedan eller särskilt överenskommit - för svenska finansiella instrument registrerade hos värdepapperscentral fr.o.m. den femte bankdagen och för övriga svenska värdepapper (dvs., utgivna av emittenter med säte i Sverige) samt för utländska finansiella instrument fr.o.m. den femtonde bankdagen efter det att värdepappren mottagits av banken. Banken är således inte skyldig att bevaka frister som löper ut dessförinnan.

B.1.3 Banken vidtar i punkterna B.2-B.4 angivna åtgärder under förutsättning att banken i god tid fått fullgod information om den omständighet som föranleder åtgärden genom meddelande från kunden, depåförande tredjepart, emittent, agent (motsvarande) eller värdepapperscentral.

B.1.4 För distribution av årsredovisningar, delårsrapporter, prospekt och annan information ansvarar emittenten. Om kunden i depåavtalet markerat att årsredovisningar m m önskas från emittent i vilken kunden innehar värdepapper registrerade hos värdepapperscentral och registrerade i depån, lämnar banken på emittentens begäran, via värdepapperscentral, kundens namn- och adressuppgifter. Prospekt och annan information om erbjudanden distribueras normalt inte av banken. Banken tillhandahåller kunden i stället en sammanfattning av erbjudandet. Kunden får samtidigt en anvisning om var mer information om erbjudandet finns.

B.1.5 Banken får helt eller delvis underlåta att vidta en åtgärd, om det till depån anslutet konto inte finns medel eller kreditutrymme för åtgärden eller om banken inte får de uppgifter som krävs för åtgärden eller för att uppfylla krav enligt EU-förordning, lag och föreskrifter.

B.1.6 Banken får vidta eller underlåta att vidta åtgärd som anges i punkterna B.2 och B.3 om banken särskilt angivit detta i meddelande till kunden och denne inte lämnat instruktion om annat inom den svarstid som angetts i meddelandet. Kunden är därefter bunden av åtgärd som banken vidtagit eller underlåtit att vidta på samma sätt som om kunden själv gett uppdrag om åtgärden.

B.1.7 Vid bankens försäljning av rätter enligt nedan får försäljning ske gemensamt för flera kunder och i tillämpliga fall i enlighet med bankens vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Likviden ska fördelas proportionellt mellan kunderna.

B.1.8 Om kunden enligt tillämplig lag eller reglerna för en emission eller ett erbjudande inte har rätt att utnyttja företrädesrätter som tillkommit kunden till följd av dennes innehav av visst värdepapper, får banken sälja dessa företrädesrätter.

B.2 SVENSKA FINANSIELLA INSTRUMENT

B.2.1 Med svenska finansiella instrument avses i denna punkt B.2 finansiella instrument som är utgivna av emittenter med säte i Sverige och som är registrerade hos värdepapperscentral som har tillstånd att bedriva verksamhet i Sverige samt är upptagna till handel i Sverige eller handlas på svensk handelsplats. För svenska finansiella instrument omfattar bankens åtagande – med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – de åtgärder som anges under punkterna B.2.2 – B.2.8.

Beträffande andra finansiella instrument gäller i stället vad som anges under punkt B.3 beträffande utländska finansiella instrument.

B.2.2 Beträffande **aktier** åtar sig banken att

a) ta emot utdelning. Om kunden har rätt att välja mellan utdelning i kontanter eller i annan form får banken välja utdelning i form av kontanter om kunden inte lämnat annan instruktion;

b) vid nyemission avseende aktier i vilka kunden har företrädesrätt underrätta kunden härom samt biträda kunden med önskade åtgärder i samband därmed. Om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med teckningsrätten ska banken - om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, - sälja teckningsrätt som inte utnyttjats;

c) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till kunden från emittenten (inlösen/ återköp) eller annan (uppköp) underrätta kunden om och, efter särskilt uppdrag från kunden, biträda denne med önskade åtgärder. (Se också B.2.5.) Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till kunden;

d) vid fondemission avseende aktier dels om möjligt göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer kunden på grund av i depån registrerade aktier ska kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen, dels i depån förteckna så många nya aktier som kunden därefter är berättigad till;

K

Kundens blad

(jul 18)
3 (26)

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

e) såvitt avser aktier i s.k. avstämningsbolag underrätta kunden om begärd tvångsinlösen;

f) såvitt avser aktier i avstämningsbolag vid nedsättning av aktiekapitalet, inlösen eller likvidation motta respektive lyfta kapitalbelopp samt annat förfallet belopp; samt

g) på uppdrag av kunden, ombesörja att hos värdepapperscentral förvaltarregistrerade aktiers rösträtt registreras i kundens namn. Detta förutsätter dock att uppdraget är banken tillhanda senast femte bankdagen före sista dag för införande i aktieboken för rätt att delta i bolagsstämma och att sådan rösträttsregistrering kan ske enligt gängse rutin hos värdepapperscentral.

Om depån innehas av två eller flera gemensamt och det i uppdraget inte angetts i vems namn aktierna ska registreras sker rösträttsregistrering av aktierna i proportion till vars och ens andel. Rösträttsregistrering sker inte av överskjutande aktier.

B.2.3 Beträffande **teckningsoptioner** åtar sig banken att i god tid underrätta kunden om sista dag för aktieteckning och, efter särskilt uppdrag från kunden söka verkställa kompletteringsköp av teckningsoptioner och verkställa nyteckning av aktier. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med teckningsoptioner ska banken - om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, - sälja teckningsoption som inte utnyttjats.

B.2.4 Beträffande **inköpsrätter** åtar sig banken att i god tid underrätta kunden om sista dag för köpanmälan och, efter särskilt uppdrag av kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inköpsrätt och ombesörja köpanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inköpsrätten, ska banken - om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt - sälja inköpsrätt som inte utnyttjats.

B.2.5 Beträffande **inlösenrätter** åtar sig banken att i god tid underrätta kunden om sista dag för inlösenanmälan och, efter särskilt uppdrag av kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inlösenrätt och ombesörja inlösenanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inlösenrätten, ska banken - om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, - sälja inlösenrätt som inte utnyttjats.

B.2.6 Beträffande **svenska depåbevis avseende utländska aktier** åtar sig banken att vidta motsvarande åtgärder som för svenska aktier enligt ovan om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse.

B.2.7 Beträffande **skuldebrev och andra skuldförbindelser** som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden åtar sig banken att

a) motta respektive lyfta ränta samt kapitalbelopp eller annat belopp som vid inlösen, utlottning eller uppsägning förfallit till betalning efter det att skuldförbindelsen mottagits;

b) beträffande premieobligationer dessutom lyfta vinst på premieobligation som enligt dragningslista utfallit vid dragningsdag samt efter det att premieobligation mottagits av banken samt underrätta kunden om utbyte och biträda kunden med önskade åtgärder med anledning därav;

c) beträffande konvertibler och andra konverteringsbara skuldförbindelser dessutom i god tid underrätta kunden om sista konverteringsdag samt efter särskilt uppdrag av kunden verkställa konvertering;

d) vid emission av skuldebrev/skuldförbindelser i vilka kunden har företrädesrätt, för kundens räkning teckna sådana skuldebrev/skuldförbindelser om inte annat överenskommit. Därvid ska gälla vad som angivits ovan i punkt B.2.2 b);

e) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till kunden från emittenten eller annan och som banken erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3, underrätta kunden därom och, efter särskilt uppdrag av kunden biträda

denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till kunden; samt

f) vid meddelande om förtida inlösen och kallelse till fordringshavarmöte eller liknande förfarande avseende skuldebrev/skuldförbindelser i vilka kunden är innehavare och som banken erhållit information om, på sätt som angivits ovan i punkt B.1.3 underrätta kunden därom och efter särskild överenskommelse med kunden biträda denne i samband därmed.

g) beträffande strukturerade produkter som är skuldebrev, lyfta ränta, utdelning och kapitalbelopp.

B.2.8 Beträffande **finansiella instrument, som inte omfattas av punkterna B.2.1-B.2.7**, såsom derivatinstrument (t.ex. optioner, terminer), strukturerade produkter som inte är skuldebrev och andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), omfattar bankens åtagande att, i förekommande fall, lyfta utdelning samt i övrigt att vidta de åtgärder som banken bedömer som praktiskt möjligt och lämpligt bland annat med beaktande av kundens intresse eller som banken åtagit sig i särskilt avtal med kunden.

B.3 UTLÄNDSKA FINANSIELLA INSTRUMENT

B.3.1 Beträffande aktier och skuldförbindelser som inte omfattas av B.2 och som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES eller på en MTF omfattar bankens åtagande - med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 - att vidta samma åtgärder som för svenska finansiella instrument när institutet bedömer detta som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse.

Kunden uppmärksammas särskilt på att det för vissa utländska aktier registrerade hos värdepapperscentral eller motsvarande utanför EES, på grund av inskränkningar i dess åtaganden, kan råda begränsade möjligheter för kunden som aktieägare att utöva vissa rättigheter t.ex. att medverka vid bolagsstämma och att delta i emissioner samt att erhålla information därom.

B.3.2 Beträffande andra utländska finansiella instrument än de i föregående punkter omfattar bankens åtagande endast att vidta de åtgärder banken åtagit sig i särskilt avtal med kunden.

B.3.3 Kunden är införstådd med att kundens rättigheter avseende utländska finansiella instrument kan variera beroende på tillämplig utländsk lag eller regelverk. Kunden är även införstådd med att banken då åtgärd avser utländskt finansiellt instrument ofta kan komma att tillämpa andra tidsfrister gentemot kunden än de som tillämpas i det land där åtgärd ska verkställas.

B.4 SVENSKA OCH UTLÄNDSKA VÄRDEHANDLINGAR

Beträffande svenska och utländska värdehandlingar omfattar bankens åtagande

- med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 - att göra vad banken åtagit sig i särskilt avtal med kunden.

C. TILL DEPÅN ANSLUTNA KONTON

C.1 Till depån ansluts ett eller flera konton som öppnats för kunden. Om överenskommelse inte träffas om annat förs ett anslutet konto i svenska kronor. För anslutet konto gäller de bestämmelser som vid var tid allmänt tillämpas av banken för konto av aktuellt slag.

C.2 På anslutet konto får banken sätta in pengar som utgör förskott för köpuppdrag eller likvid för säljuppdrag (eller motsvarande), avkastning på förvaltade värdepapper samt pengar som kunden i annat fall överlämnat till banken eller som banken tagit emot för kundens räkning och som har samband med depån, om inte kunden har angett banken ett annat konto för insättningen.

C.3 Banken får utöva kvittningsrätt och får även belasta anslutet konto med belopp som kunden beordrat eller godkänt samt för varje utlägg, kostnad eller förskottad skatt som har samband med den depå till vilken kontot är anslutet. Banken får vidare belasta anslutet konto med belopp motsvarande dels utlägg, kostnad och arvode för

K

Kundens
blad

(jul 18)
4 (26)

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

uppdrag i övrigt, som banken utfört åt kunden, dels likvid för annan förfallen obetald fordran som banken vid var tid har gentemot kunden.

C.4 Medel i utländsk valuta som banken betalar respektive tar emot för kundens räkning ska innan beloppet sätts in eller tas ut, växlas till svenska kronor enligt av banken vid var tid tillämpade villkor. Detta gäller dock inte om kontot förs i den utländska valutan.

C.5. Om kunden inte är myndig eller innehåller i depån eller medlen på anslutet konto står under särskild förvaltning eller överförmyndares tillsyn kan kunden efter bankens medgivande erhålla rätt till kredit.

Rätten till kredit gäller - om banken inte meddelar annat - upp till ett belopp som motsvarar det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutet konto. Har kunden enligt särskilt avtal pantförskrivit i depån förtecknade värdepapper och/eller tillgångar på anslutet konto även för andra förpliktelser än kundens kredit (t ex för handel med derivatinstrument) ska dock dessa förpliktelser, enligt de principer som banken vid var tid tillämpar, beaktas vid fastställande av krediträttens omfattning.

Kundens kredit enligt dessa bestämmelser gäller tills vidare, med rätt för banken att säga upp krediten till betalning med en månads uppsägningstid. Vid uppsägning av depå-/kontoavtalet enligt punkt G.8 första, andra eller fjärde stycket nedan är emellertid - såvida inte kunden är konsument - krediten förfallen till betalning vid tidpunkten för depåavtalets upphörande.

C.6. Belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton beräknas av banken i enlighet med de regler som banken vid var tid tillämpar. Kunden kan från banken erhålla uppgift om dels det aktuella sammanlagda belåningsvärdet, dels aktuellt belåningsvärde för visst i depån förtecknat finansiellt instrument och dels belåningsvärdet respektive ställningen på anslutet bonto.

Det åvilar kunden att själv hålla sig underrättad om det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutet konto samt att tillse att säkerhetsbrist (överbelåning) inte vid någon tidpunkt uppkommer, d v s att med beaktande även av andra förpliktelser för vilka nämnda tillgångar utgör säkerhet - krediten inte vid någon tidpunkt överstiger tillgångarnas sammanlagda belåningsvärde. Kunden kan inte i något avseende undgå ansvar för eventuellt uppkommen säkerhetsbrist under åberopande av att denne av banken inte underrättats om det gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutet konto eller om uppkommen säkerhetsbrist.

Om säkerhetsbrist ändock skulle uppkomma är kunden skyldig att omedelbart och utan anmodan till banken betala överskjutande skuldbelopp eller ställa tilläggssäkerhet i sådan utsträckning att säkerhetsbrist ej längre föreligger. Sker ej sådan betalning eller sådant ställande av tilläggssäkerhet är hela krediten/skulden förfallen till omedelbar betalning. Om kunden är konsument gäller dock i sistnämnda fall i stället att banken äger försälja ställda säkerheter i sådan utsträckning att utnyttjad kredit inte längre överstiger den kredit som kunden har rätt till.

C.7 Kunden skall betala ränta till banken efter en årlig räntesats som beräknas på vid varje tid utestående kreditbelopp. Den räntesats som gäller när krediten lämnas meddelas i den bekräftelse kunden erhåller när krediten beviljats. Ändring av räntesatserna får ske med omedelbar verkan i samband med kreditpolitiska beslut, ändring av bankens upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar för banken. Ändring av räntesatserna av annan anledning får ske endast från och med den dag då banken meddelat kunden om ränteändringen.

K

Kundens blad

(jul 18)
5 (26)

Om kunden är konsument gäller beträffande ränta för kredit på anslutet konto i stället för vad som i föregående stycke angetts att räntesatsen får ändras endast i den utsträckning det motiveras av kreditpolitiska beslut, ändring av bankens upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar som banken inte skäligen kunde förutse när depåavtalet ingicks samt att ändring av räntesatsen får ske från och med den dag då banken meddelat kunden om ränteändringen.

Uppgifter om aktuella räntesatser och beräkningsgrunder kan erhållas hos banken. Ränta på kreditbelopp utgår från den dagen då skuld uppkommit till och med återbetalningsdagen. Ränta kapitaliseras kvartalsvis samt när depån avslutas genom att för kvartal upplupen ränta läggs till tillgodohavandet eller skulden på kontot.

C.8 Om säkerhetsbrist (överbelåning) uppkommer eller om kunden är i betalningsdröjsmål med annat belopp ska kunden betala dröjsmålsränta och avgift efter de grunder, som banken vid var tid tillämpar för säkerhetsbrist avseende kredit enligt dessa bestämmelser respektive sådant belopp.

D. PANT

D.1 Bestämmelser om pant finns, förutom i detta avsnitt även i depåavtalet under punkten pantsättning.

D.2 Avkastning av pant och andra rättigheter som grundas på panten omfattas också av pantsättningen och utgör pant.

D.3 Bankens åtagande i egenskap av panthavare avseende pantsatt egendom är inte mer omfattande än vad som framgår av dessa bestämmelser.

D.4 Om kunden inte fullgör sina skyldigheter mot banken enligt depå-/kontoavtalet eller skyldigheter som uppkommit i samband med kundens transaktioner med finansiella instrument får banken ta panten i anspråk på det sätt banken finner lämpligt. Banken ska förfara med omsorg och, i förväg underrätta kunden om ianspråktagandet om det är möjligt och underrättelse enligt bankens bedömning kan ske utan att vara till nackdel för banken i egenskap av panthavare. Banken får bestämma i vilken ordning ställda säkerheter (panter, borgensåtaganden m m) ska tas i anspråk.

D.5 Pantsatta värdepapper får säljas utanför den utförandeplats där värdepapperet handlas eller är upptaget till handel.

D.6 Om panten utgörs av tillgodohavande på konto anslutet till depån får banken, utan att i förväg underrätta kunden, omedelbart ta ut förfallet belopp från kontot.

D.7 Kunden ger banken bemyndigande att själv eller genom någon som banken utser, teckna kundens namn, då detta krävs för att genomföra pantrealisation eller för att tillvarata eller utöva bankens rätt med avseende på pantsatt egendom. Därmed får banken även öppna särskild depå och/eller konto hos värdepapperscentral eller konto i annat kontobaserat system.

Kunden kan inte återkalla detta bemyndigande så länge panträtten består.

D.8 Om kunden till annan pantsatt värdepapper registrerade i depån eller medel på konto anslutet till depån får banken, även om kunden invänt mot detta, utlämna/överföra värdepapper respektive överföra medel till panthavaren eller annan efter instruktioner från panthavaren från till depån anslutet konto. Redovisning av sådant utlämnande/överföring ska sändas till kunden.

D.9 Kunden får inte på annat sätt förfoga över i depåavtalet pantsatta värdepapper eller medel utan bankens samtycke i varje särskilt fall.

D.10 Pant ska inte utgöra säkerhet för fordran på kunden som banken har förvärvat eller kan komma att förvärva från annan än kunden, om nämnda fordran varken har samband med kundens handel med finansiella instrument eller har uppkommit genom belastning av anslutet konto. Panten gäller dock för de fordringar på kunden som banken förvärvat genom fusion.

D.11. Om borgen har tecknats för kundens förpliktelser enligt depåavtalet gäller följande i fråga om borgensmans rätt till egendom som pantsatts enligt depåavtalet av kunden ensam eller tillsammans med annan:

För det fall banken tagit borgen i anspråk ska panten därefter utgöra säkerhet för borgensmans återkrav (regresskrav) mot kunden endast i den mån detta har angetts i borgensförbindelsen. Sådan rätt är efterställd bankens rätt till pant. Utgör panten säkerhet för flera borgensmäns återkrav ska de ha rätt till panten i förhållande till vars och ens återkrav, såvida de inte överenskommit om annat.

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

D.12. Kunden får inte utan att samtycke dessförinnan lämnats av banken till annan pantsatta egendom som är pantsatt enligt dessa allmänna bestämmelser och bestämmelserna i Depåavtalet. Sådan pantsättning till annan skall göras enligt bankens anvisningar med utnyttjande av formulär som banken har godkänt. Sker pantsättning i strid mot denna bestämmelse äger banken säga upp Depåavtalet till omedelbart upphörande utan iakttagande av i punkt G.8 nedan nämnd uppsägningstid.

Banken får så länge banken ej tagit borgen i anspråk lämna ut pant, som enligt bankens bedömning, inte behövs för betalning av förfallet belopp enligt Depåavtalet utan att på grund därav borgensmans ansvar ska minska.

E. HANDEL MED VÄRDEPAPPER ÖVER DEPÅN

E.1 På uppdrag av kunden - även innefattande vad kunden och banken eventuellt har kommit överens om i särskilt avtal om handel via elektroniskt medium - utför banken köp och försäljning av finansiella instrument samt andra uppdrag avseende handel med finansiella instrument för kundens räkning. Efter fullgörandet och om förutsättningar för detta föreligger registrerar banken dessa transaktioner i kundens depå och anslutna konton.

E.2 Kunden är medveten om att banken spelar in och bevarar telefonsamtal och annan elektronisk kommunikation som kan antas leda till transaktion, exempelvis i samband med att kunden lämnar banken uppdrag om handel eller instruktioner avseende kundens depå och anslutna konton. Kopior av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation med kunden kommer att finnas tillgängliga på begäran under en period på fem år. Kunden har rätt att på begäran få ta del av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation för vilket banken har rätt att ta ut en skälig avgift.

E.3 I och med att kunden undertecknar avtalet eller tar bankens tjänster i anspråk vad avser handel med finansiella instrument är kunden bunden av bankens vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order och de villkor som vid var tid gäller för handel med visst finansiellt instrument. Med sådana villkor förstås: (i) Allmänna villkor för handel med finansiella instrument, (ii) villkor i orderunderlag och (iii) villkor i av banken upprättad avräkningsnota. Banken ska på kunds begäran tillhandahålla kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i första stycket i pappersformat eller på sin hemsida.

Vid handel med finansiella instrument gäller även tillämpliga regler antagna av institutet, svensk eller utländsk emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. Dessa regler tillhandahålls av berört institut, emittent, handelsplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. På kundens förfrågan kan institutet lämna kunden uppgift om var informationen finns tillgänglig, t.ex. hemsida eller kontaktuppgifter.

E.4 Enligt allmänna villkor för handel med finansiella instrument har banken rätt att makulera köp eller försäljning där avslut träffats för kundens räkning i den omfattning som avslutet makulerats av aktuell utförandeplats. Samma rätt gäller om banken i annat fall finner makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av banken, marknadsmotpart eller av kunden själv eller, om kunden genom order handlat i strid med gällande lag, annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden. Har avslutet som makulerats redan registrerats i kundens depå kommer banken att korrigera och redovisa makuleringen för kunden.

E.5 För den händelse någon av parterna skulle försättas i konkurs eller företagsrekonstruktion skulle beslutas för kunden, enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, ska samtliga utestående förpliktelser med anledning av handel med finansiella instrument mellan parterna avräknas mot varandra genom slutavräkning per den dag sådan händelse inträffar. Vad som efter sådan slutavräkning tillkommer ena parten är omedelbart förfallet till betalning.

F. SKATTER M.M.

F.1 Kunden ska svara för skatter och andra avgifter som ska erläggas enligt svensk eller utländsk lag svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller bankens avtal med

svensk/utländsk myndighet med avseende på värdepapper registrerade i depån, t.ex. preliminärskatt, utländsk källskatt respektive svensk kupongskatt på utdelning.

F.2 Banken kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller bankens avtal med svensk/utländsk myndighet vara skyldigt att för kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt och andra avgifter grundat på utdelning/ränta/avyttring/innehav avseende kundens värdepapper. Det åligger kunden att tillhandahålla den information, inkluderande undertecknande av skriftliga handlingar, som banken bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

F.3 Om banken till följd av skyldighet enligt punkt F.2 för kundens räkning betalat skatt får banken belasta anslutet konto med motsvarande belopp på sätt som anges i punkt C.3.

F.4 Banken ska, på särskilt uppdrag av kunden, om rätt därtill föreligger och om banken bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, söka medverka till nedsättning eller restitution av skatt samt utbetalning av tillgodohavande hos skattemyndighet. Banken får i samband med detta teckna kundens namn samt även lämna uppgift om kunden och kundens värdepapper i den omfattning som krävs.

G. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

G.1 AVGIFTER M.M.

För förvaring samt för övriga tjänster enligt depåavtalet och dessa bestämmelser tas ut avgifter enligt vad som framgår i depåavtalet eller som banken senare meddelat kunden på sätt som anges i punkt G.10.

Upplysning om vid var tid gällande avgifter kan på begäran fås hos banken.

Kunden ska ersätta bankens kostnader och utlägg som har samband med bankens uppdrag enligt depåavtalet och dessa bestämmelser samt kostnader och utlägg för att bevaka och driva in bankens fordran hos kunden.

Avgifter, kostnader och utlägg debiteras anslutet konto i svenska kronor om inte banken meddelar annat.

G.2 MEDDELANDEN M.M.

Meddelande från banken

Banken lämnar meddelanden till kunden med rekommenderat brev eller vanligt brev till kundens folkbokföringsadress (eller motsvarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i depåavtalet. Kunden och banken kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Banken har även rätt att lämna meddelande till kunden via bankens internettjänst eller via e-post till av kunden i depåavtalet angiven e-post adress eller annan e-post adress eller via annan elektronisk kommunikation som kunden meddelat banken, när banken bedömer att sådan kommunikation är lämplig.

Meddelande som skickats av banken med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom bankens internettjänst, e-post eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är bankens normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till banken

Kunden kan lämna meddelanden till banken via bankens internet- eller telefonservice genom att besöka banken eller genom att skicka brev. Brev till banken ska ställas till den adress som anges i depåavtalet, såvida banken inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till banken via e-post efter särskild överenskommelse med banken.

K

Kundens blad

(jul 18)
6 (26)

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

Meddelande från kunden ska banken anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska banken anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska banken anses ha fått meddelandet den bankdag kunden kan visa att banken borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke professionell kund enligt bankens kategorisering enligt lagen (2007: 528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att banken inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till banken.

G.3 REDOVISNING

G.3.1 Redovisning för depån och anslutna konton lämnas - om inte särskilt avtal träffats om annat - minst kvartalsvis såvida inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag.

Banken ansvarar inte för riktigheten av information om värdepapper, som inhämtats av banken från extern informationslämnare.

G.3.2 Enligt artikel 62.2 i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 om organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag ska banken skicka ut information till kunden när värdet av kundens innehav av s.k. hävstångsinstrument (leveraged financial instrument på engelska) eller finansiella instrument som är ett resultat av s.k. eventalförpliktelsestransaktioner (contingent liability transactions på engelska), sjunker med tio procent.

Kunden och banken är överens om att beräkningsmetodiken för den procentuella nedgång som ska utlösa informationsutskick till kunden ska beräknas i enlighet med den metod, med avseende på enskilt instrument eller typ av instrument eller den metod i övrigt, som Kunden och banken vid var tid anser lämplig bl.a. med iakttagande av kundens intresse och som banken beskriver i den utskickade informationen till kunden. På kundens förfrågan ska banken informera om berörd beräkningsmetod.

G.4 FELAKTIG REGISTRERING I DEPÅN M.M.

Om banken av misstag skulle registrera värdepapper i kundens depå eller sätta in medel på till depån anslutet konto, har banken rätt att snarast möjligt korrigeras registreringen eller insättningen i fråga. Om kunden förfogat över av misstag registrerade värdepapper eller insatta medel, ska kunden snarast möjligt till banken lämna tillbaka värdepapperen eller betala tillbaka de medel som mottagits vid avyttringen eller insättningen. Om kunden underlåter detta har banken rätt att köpa in värdepapperen i fråga och belasta kundens konto med beloppet för bankens fordran samt, vid kundens förfogande över medel, belasta kundens konto med beloppet i fråga.

Banken ska omedelbart underrätta kunden om att korrigerings vidtagits enligt ovan. Kunden har inte rätt att ställa några krav gentemot banken med anledning av sådana misstag.

Vad som angetts i de två föregående styckena gäller även när institutet i andra fall registrerat värdepapper i depån eller satt in medel på konto, som inte skulle ha tillkommit kunden.

G.5 BEGRÄNSNING AV BANKENS ANSVAR

Banken är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av banken, om det varit normalt aktsamt.

Banken ansvarar inte för skada som orsakats av - svensk eller utländsk - utförandeplats, depåförande tredjepart, värdepapperscentral, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som banken eller depåförande tredjepart med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa.

Banken ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot banken beträffande finansiella instrument.

Banken ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av bankens vårdslöshet.

Föreligger hinder för banken, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra åtgärd enligt dessa bestämmelser eller köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om banken till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/leverans, ska varken banken eller kunden vara skyldig att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998: 1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument.

G.6 AVSTÅENDE FRÅN UPPDRAG M.M.

Banken har rätt att avsäga sig uppdrag enligt depåavtalet och dessa bestämmelser avseende svenskt finansiellt instrument registrerat hos värdepapperscentral, t.ex. Euroclear Sweden inom fem bankdagar och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument inom femton bankdagar efter det att värdepapperen mottagits av banken. För utlämnande/överföring av värdepapperet i fråga gäller därvid vad som i punkt G.8 anges om utlämnande/överföring vid uppsägning.

G.7 KUNDS UPPGIFTSSKYLDIGHET

Det åligger kunden att på begäran av banken lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som banken bedömer vara nödvändig för att fullgöra de skyldigheter som åligger banken enligt detta avtal eller enligt avtal med depåförande tredjepart samt tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

G.8 UPPSÄGNING

Banken kan säga upp depåavtalet per brev till upphörande två månader efter det att kunden enligt punkten G.2. ska anses ha fått meddelandet.

Kunden kan säga upp avtalet på de sätt som framgår enligt G.2 (dvs. via internetbanken/telefonbanken, per brev eller muntligen vid besök på kontor samt via e-post eller via annan elektronisk kommunikation efter särskild överenskommelse) till upphörande en månad efter det banken enligt samma punkt ska anses ha fått meddelandet.

Vid depåavtalets upphörande ska parterna genast reglera samtliga sina skyldigheter enligt dessa bestämmelser. Depåavtalet gäller dock i tillämpliga delar intill dess att part fullgjort samtliga sina åtaganden gentemot motparten. Vidare får var och en av banken och kunden säga upp uppdrag enligt dessa bestämmelser avseende visst värdepapper på samma villkor som anges ovan.

Oavsett vad som sagts i föregående stycke får part säga upp depåavtalet med omedelbar verkan om motparten väsentligen brutit mot avtalet. I sådant fall ska varje avtalsbrott, där rättelse trots anmaning inte snarast möjligt vidtagits, anses som ett väsentligt avtalsbrott. Banken får även säga upp depåavtalet med omedelbar verkan vid förändringar av kundens skatterättsliga hemvist som medför att banken inte längre kan fullgöra sin skyldighet att för kundens räkning

K

Kundens blad

(jul 18)
7 (26)

Allmänna bestämmelser för depå, fortsättning

vidta åtgärder beträffande skatt enligt vad som anges i avsnitt F eller att fullgörandet av sådan skyldighet avsevärt försvåras.

Vid depåavtalets upphörande ska banken till kunden utlämna/överföra samtliga i depån registrerade värdepapper eller - om uppsägningen avser visst värdepapper - detta värdepapper.

Kunden ska lämna skriftliga anvisningar till banken om utlämnandet/överföringen av värdepapper och pengar. Om inte sådana anvisningar lämnats inom två månader efter den dag depåavtalet enligt uppsägningen upphört eller om utlämnandet/överföringen inte kan ske enligt kundens anvisningar, får banken:

- beträffande finansiellt instrument som registreras enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument; för kundens räkning öppna Vp-konto eller motsvarande hos värdepapperscentral och till sådant konto överföra de finansiella instrumenten,
- beträffande värdepapper i dokumentform; om hinder inte föreligger mot utlämnande på grund av lag eller avtal, på betryggande sätt och på bekostnad av kunden sända värdepapperen till kundens adress som är känd för banken; samt,
- beträffande annat värdepapper än ovan nämnda samt värdepapper i dokumentform om försändelse visat sig vara obeställbar; på det sätt banken finner lämpligt sälja eller på annat sätt avveckla värdepapperen och, om värdepapperen saknar värde, låta förstöra respektive avregistrera dessa. Banken får ta betalt för vidtagna åtgärder samt för kostnaderna för avvecklingen genom avdrag från försäljningslikviden. Eventuellt överskott sätts in på kundens konto i banken, medan eventuellt underskott omgående ska ersättas av kunden.
- beträffande pengar på depån och anslutna konton; betala ut till annat konto tillhörande kunden eller för kundens räkning.

G.9 BEGRÄNSNING AV ÅTAGANDEN OCH FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA AVTAL

Banken är inte skyldig att vidta andra åtgärder än vad som anges i depåavtalet och dessa bestämmelser, om inte särskilt skriftligt avtal träffats om detta. Vad som uttryckligen anges i sådant särskilt avtal ska gälla före depåavtalet och dessa bestämmelser.

G.10 ÄNDRING AV BESTÄMMELSERNA OCH AVGIFTER

Ändringar av depåavtalet och dessa bestämmelser eller bankens avgifter (enligt avtalet och vid var tid gällande prislatabankens) ska ha verkan gentemot kunden två månader efter det att kunden enligt punkt G.2 ska anses ha mottagit meddelandet. Om kunden inte godtar ändringen har kunden rätt att inom nämnda tid säga upp depå-/kontoavtalet till upphörande utan iakttagande av i punkt G.8 angiven uppsägningstid.

G.11 TILLÄMPLIG LAG

Tolkning och tillämpning av depåavtalet och dessa bestämmelser ska ske enligt svensk rätt.

INFORMATION TILL KUND

Nedanstående information kan i tillämpliga fall antingen ingå som en integrerad del i de depåbestämmelserna eller tillhandahållas på annat sätt till kund.

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH UTLÄMNANDE AV UPPGIFT TILL ANNAN

Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Banken personuppgifter för att leverera de produkter och tjänster som parterna kommit överens om och för andra ändamål t.ex. för att följa lagar och andra regler. För detaljerad information om behandlingen av personuppgifter, vänligen läs vidare i Bankens dataskyddspolicy som finns på följande länk /www.nordea.se/dataskyddspolicy/ eller kontakta Banken. Dataskyddspolicyn innehåller information om den registrerades rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter, såsom rätten till information, rättelse, dataportabilitet, etc..

Utlämnande av uppgift till annan

Banken kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal och/eller bankens avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens förhållanden enligt depåavtalet. Det åligger kunden att på begäran av banken lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som banken bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Banken kan även komma att lämna ut uppgift om kundens förhållanden enligt depåavtalet till annat institut med vilket banken ingått avtal och om det av lag, föreskrift, beslut, mellanstatligt avtal eller avtal med myndighet medför skyldighet för sådant institut att lämna ut sådan kunduppgift eller inhämta sådan uppgift från banken.

INVESTERARSKYDD

Investerarskydd

Kunder omfattas av ett investerarskydd som upprätthålls av den finska ersättningsfonden för investerare (ICF) med ett kompletterande skydd från den svenska Riksgälden. Skyddet innebär att om kunden inte kan få ut sina finansiella instrument på grund av bankens permanenta betalningssvårigheter så har denne rätt till ersättning från ICF/Riksgälden med ett belopp som maximalt uppgår till det högsta av 20.000 EUR eller 250.000 kronor.

LEGAL ENTITY IDENTIFYER (LEI)

Legal Entity Identifier (LEI) är en global identifieringskod för företag och andra organisationer som har introducerats på G20-ländernas initiativ. Enligt gällande EU-reglering ska juridiska personer ha en LEI kod för att kunna göra en värdepapperstransaktion. Om sådan kod inte finns får banken inte utföra transaktionen åt kunden.

Banker och värdepappersbolag kommer därför kräva att företag, föreningar, stiftelser samt i en del fall enskilda firmor m.fl. har en LEI för att kunna göra en värdepapperstransaktion.

För att göra derivataffärer har krav på LEI redan införts. För att göra andra värdepapperstransaktioner införs kravet från den 3 januari 2018.

Den kund som behöver skaffa en LEI kan vända sig till någon av de leverantörer som finns på marknaden. Via denna länk hittar du godkända institutioner för det globala LEI-systemet http://www.leiroc.org/publications/gls/lou_20131003_2.pdf.

En avgift tas ut när man skaffar en LEI. Vid handel i derivat behöver man även betala en årlig förnyelseavgift. Hur hög avgiften är framgår av den prislista som finns hos varje leverantör.

Mer information om kravet på en LEI finns bl.a. på bankens hemsida och Finansinspektionens hemsida www.fi.se.

K

Kundens blad

(jul 18)
8 (26)

9608
P007

Depålikvidkonto, Allmänna villkor, 9629V004

1. Allmänt

Med Banken avses i dessa allmänna villkor Nordea Bank Abp, filial i Sverige. Styrelsens säte är Helsingfors, Finland.

Banken är ett bankaktiebolag och har tillstånd att driva bankrörelse. Banken står under Europeiska Centralbanken (ECB), finska Finansinspektionen samt svenska Finansinspektionens tillsyn. Det språk som används i kontakterna mellan Kontohavaren och Banken är svenska.

Kontohavaren har under avtalsförhållandet rätt att på begäran få del av dessa allmänna villkor och annan skriftlig information om Kontot som har lämnats av Banken före eller i samband med avtalets ingående i pappersform eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för Kontohavaren.

När tjänst tillhandahålls genom ombud gäller att handläggningen sker med direkt rättsverkan mellan Banken och Kontohavaren. Detta innebär att ansvaret gentemot kontohavaren för handläggningen åvilar Banken. Den som utför handläggningen är endast ombud för Banken.

2. Definitioner

Ansluten tjänst: Tjänst som särskilt avtalats med Banken genom vilken Kontohavaren förfogar över Kontot.

Avtalet: Ansökan/Avtal, Kundbekräftelse eller motsvarande avseende Kontot, inklusive förekommande bilagor samt dessa allmänna villkor.

Bankdag: En dag när medverkande betaltjänstleverantörer har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en Betalningstransaktion.

Banken: Nordea Bank Abp, filial i Sverige, org nr 516411-1683, 105 71 Stockholm.

Betalningsinstrument: Kontokort eller annat personligt instrument eller personlig rutin som Kontohavaren och Banken har träffat särskilt avtal om och som används av Kontohavaren för att initiera en betalningsorder, t.ex. bankkort, dosa och PIN-kod.

Betalningsorder: Varje instruktion som Kontohavaren ger Banken om att en Betalningstransaktion skall genomföras.

Betalningstransaktion: Insättning, uttag eller överföring av medel till eller från Kontot.

BGC: Bankgirocentralen BGC AB

Konto: Det bankkonto hos Banken som innehas av Kontohavaren och som angetts i Avtalet, avsett för genomförandet av Betalningstransaktioner.

Kontohavaren: Den eller De innehavare av Kontot som anges i Avtalet.

Stopptid: En viss angiven sista tidpunkt som används för att avgöra vilken Bankdag Banken ska anses ha mottagit medel eller en Betalningsorder.

Unik identifikationskod: En kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör och som Kontohavaren ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto, t.ex. kontonummer.

3. Allmänt om Depålikvidkonto

Kontot är avsett för kunder i Banken som genom Bankens förmedling köper och säljer finansiella instrument. En förutsättning för att öppna och vidmakthålla Kontot är att det är anslutet till de handels- eller förvaringstjänster avseende finansiella instrument som Banken från tid till annan bestämmer.

Det är inte möjligt att ansluta betal-, uttags- eller kreditkort till Kontot. Det är inte heller möjligt att ansluta BGC autogiro, betal-service via Internet eller via kuvert till Kontot.

Kontot kan föras i svenska kronor (SEK) och/eller andra valutaslag som Banken erbjuder under ett gemensamt kontonummer. Saldo och transaktioner redovisas separat för varje i Kontot ingående valutaslag.

Kontot kan innehas gemensamt av flera fysiska personer som är myndiga och dessa disponerar Kontot på det sätt som skriftligen anmälts till Banken. Inskränkning i förfoganderätten eller annan ändring av rätten till Kontot liksom avslutning av Kontot ska skriftligen göras av Kontohavarna gemensamt. Vid rapporteringen till Skatteverket, som Banken har att utföra enligt lag, fördelas kapital, ränta och preliminärskatt lika mellan Kontohavarna om dessa inte skriftligen anmäler annan fördelning till Banken. Ändrad fördelning innebär ej att Kontohavarens förfoganderätt till Kontot förändras.

4. Förfogande över kontot

För Kontot gäller de uttagsregler, som vid varje tid allmänt tillämpas av Banken för denna typ av Konto.

Kontohavaren förfogar över Kontot via Anslutna tjänster på de villkor som vid var tid anges för respektive Ansluten tjänst. Förekommer mot varandra stridande innehåll i Avtalet och avtal om Ansluten tjänst ska avtalet om Ansluten tjänst ha företräde ifråga om förhållanden som rör den Anslutna tjänsten. Kontohavaren förfogar även över disponibelt belopp på Kontot genom uttagskvitto på Bankens och samarbetspartners kontor.

Banken får debitera Kontot med belopp om Kontohavaren beordrat detta eller godkänt att belastning får ske. Sådant godkännande kan även ha lämnats i avtal om den eller de handels- eller förvaringstjänster avseende finansiella instrument som Kontot är anslutet till. Det åligger Kontohavaren att se till att tillräckligt stor behållning finns på Kontot när belastning sker.

Insättning och uttag av kontanta medel i annat valutaslag än SEK kan endast ske efter växling till SEK. Växling sker enligt de villkor och med de avgifter, som banken vid var tid tillämpar. Banken har rätt att täcka underskott i visst valutaslag, helt eller delvis, genom överföring från annat valutaslag där det finns ett tillgodohavande.

Banken äger debitera Kontot för annan fordran Banken har mot Kontohavaren (kvittning). Kvittning får inte ske mot lön, pension eller därmed jämförbara medel som är nödvändiga för Kontohavarens uppehälle.

Kontohavaren ska vid uttag i bank kunna uppvisa godkänd fotoförsedd legitimationshandling. Juridisk person ska kunna uppvisa behörighetshandlingar.

Förbehåll från Kontohavarens sida om rätt för annan att disponera över tillgodohavande på Kontot, eller annan föreskrift, får endast göras med av Banken fastställd formulering.

K

Kundens blad

(jul 18)
9 (26)

9608
P007

Depålikvidkonto, Allmänna villkor, 9629V004, fortsättning

Kontohavaren förbinder sig att inte använda Kontot i strid med gällande lagstiftning.

Betalning av överdraget belopp

Uttag får inte göras eller betalning får inte beordras till högre belopp än som motsvarar behållningen på Kontot. Om Kontohavaren missbrukar Kontot t ex genom att ta ut pengar eller beordra betalning till större belopp än vad som finns på Kontot eller om andra särskilda skäl föreligger, kan det utgöra grund för Bankens uppsägning av Kontot. Uppkommer underskott på Kontot, ska Kontohavaren omedelbart täcka densamma. Sådant överdrag föranleder särskild ränta och avgift enligt de grunder som Banken vid var tid tillämpar. Banken får välja om övertrasserat kapitalbelopp och/eller ränta efter förfallodagen ska ligga kvar i valutan, täckas in från annat valutaslag eller även om täckning inte finns, växlas till SEK. Växling sker enligt de villkor som banken vid var tid tillämpar. Banken äger rätt att avvisa sådan transaktion som skulle medföra eller medför att Kontot övertrasseras.

5. Information för att en Betalningsorder ska kunna genomföras

För att en Betalningsorder ska kunna utföras krävs att Kontohavaren lämnar information om betalningen enligt de anvisningar som Banken lämnar till Kontohavaren i samband med att Betalningsordern lämnas.

Generellt gäller dock att Kontohavaren alltid måste lämna uppgift om betalningsmottagarens unika identifikationskod, liksom information som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera Betalningstransaktionen.

Om Kontohavaren utfört en Betalningsorder med hjälp av en Unik identifikationskod, ska Banken anses ha genomfört Betalningstransaktionen korrekt om medlen överförts till den betalningsmottagare som angetts i den Unika identifikationskoden. Om den Unika identifikationskod som angetts av Kontohavaren är felaktig är Banken inte ansvarig i enlighet med bestämmelsen ”Bankens ansvar för genomförande av betalningar”.

6. Godkännande av en Betalningstransaktion, mottagande av Betalningsorder samt återkallelse

En Betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om Kontohavaren har lämnat sitt samtycke för genomförandet av Betalningstransaktionen. Om Kontohavaren lämnat Banken en Betalningsorder ska Kontohavaren därmed anses ha samtyckt till att genomföra aktuell Betalningstransaktion.

Tidpunkt för mottagande av en Betalningsorder är den tidpunkt då en korrekt sådan order tas emot av Banken. En Betalningsorder måste vara Banken tillhanda senast vid angiven Stoptid för att Betalningstransaktionens genomförande ska kunna påbörjas samma Bankdag. Information om fastställda Stoptider framgår av Stoptidsbilaga. Om tidpunkten för mottagandet inte är en Bankdag eller sker efter tillämplig Stoptid ska Betalningsordern anses ha tagits emot under nästföljande Bankdag. Stoptidsbilagan finns tillgänglig på Bankens kontor samt på Bankens Internetsidor.

Sedan Banken har mottagit Betalningsordern har Kontohavaren inte rätt att återkalla vare sig Betalningsordern eller godkännandet av Betalningstransaktionen.

7. Bankens rätt att vägra utföra en Betalningsorder

För det fall Banken finner skäl att vägra utföra en Betalningsorder ska Banken så snart som möjligt underrätta Kontohavaren härom.

Kontohavaren erhåller sådan underrättelse brevlades eller via Anslutna tjänster.

8. Genomförandetid för betalning

Om Banken enligt punkt 6 ovan ska anses ha mottagit en Betalningsorder en viss Bankdag kommer betalningen senast fram till mottagarens bank:

- samma Bankdag, vid Betalningstransaktion i SEK och EUR mellan konton i Banken om transaktionen inte innebär växling av det överförda beloppet;
- nästkommande Bankdag vid Betalningstransaktion i SEK till konto i annan bank i Sverige (inklusive Bankgirot), vid Betalningstransaktion i EUR till konto i bank inom EU/EES samt vid Betalningstransaktion i EUR till konto i bank inom EU/EES som föregås av växling om sådan växling sker i Sverige från SEK och överföringen sker i EUR;
- inom fyra (4) Bankdagar vid Betalningstransaktion till konto i bank inom EU/EES i SEK eller i annan EES-valuta än EUR.

Vid Betalningstransaktioner som initierats på papper kan det dröja ytterligare en (1) Bankdag utöver vad som angetts ovan. Uppgift om genomförandetider för andra betalningar lämnas av Banken på Kontohavarens begäran.

9. Priser

Priser som har samband med Kontot utgår enligt de grunder som Banken vid varje tid tillämpar och som framgår av Prislistan.

Banken har rätt att debitera Kontot med det pris som Kontohavaren ska betala. Prislistan hålls tillgänglig på Bankens kontor samt på Bankens Internetsidor.

Banken får även belasta Kontot med belopp motsvarande arvode, kostnad och utlägg för uppdrag som utförs åt Kontohavaren.

10. Ränta och växelkurs

Ränta på tillgodohavande på Kontot beräknas och gottgörs Kontot efter den räntesats/de räntesatser och enligt de grunder som Banken vid var tid fastställer.

Upplupen ränta läggs till kapitalet vid utgången av varje kvartal. Uppgift om vid varje tid gällande räntesatser och beräkningsgrunder lämnas på bankens kontor. Ränta på insatta medel utgår för närvarande från och med Bankdagen efter insättningsdagen till och med dagen före uttagsdagen. Om insättning ska växlas från ett valutaslag till annat kan insättningsdagen föregås av växlingsdagar. Vid överföring mellan Kontohavarens egna konton i Banken räknas ränta från och med insättningsdagen då överföringen sker via stående automatisk överföring, överföring som görs i Bankens uttagsautomat eller kundterminal samt i Banken via Internet och telefon. Ränta räknas för alla dagar i månaden.

Om ränta på tillgodohavande i valutaslaget SEK är fastställd med en procentsats i förhållande till någon av Bankens basräntor, f n BAS, NSS, NB Index, Dagsränta och 1 W Stiborfixing, beräknas räntan efter verkligt antal dagar. Det innebär 365 dagar per år. NB Index och Dagsränta beräknas enligt formeln $365/365$, vid skottår gäller $366/366$. BAS, NSS och 1 W Stiborfixing beräknas enligt formeln $365/360$, vid skottår gäller $366/360$. Om räntan inte är fastställd i förhållande till Bankens basräntor sker ränteberäkning efter verkligt antal dagar enligt formeln $365/365$, vid skottår $366/366$. BAS betecknar Bankens basränta Nordea Basränta, för tillgodohavande och utlåning. Basräntan fastställs av Banken varje

K

Kundens blad

(jul 18)
10 (26)

9608
P007

Depålikvidkonto, Allmänna villkor, 9629V004, fortsättning

Bankdag och utgör Bankens bedömning av priset på avistamedel på dagslånemarknaden. NSSi betecknar Bankens basränta, Nordea Sverige Stiborbas, för tillgodohavande. Basräntan, som grundar sig på depositmarknadens fixing tisdagar (eller, om denna dag inte är Bankdag, närmast föregående Bankdag) av 1 W Stibor minus den s.k. "marknadsspreaden", justeras fortlöpande veckovis på grund av förändringar i marknadsräntorna. För det fall 1 W Stibor förändras väsentligt under löpande vecka har Banken även rätt att göra motsvarande förändring av räntesats på annan dag. NBi betecknar Bankens basränta, NB Index, för tillgodohavande. Basräntan, som grundar sig på depositmarknadens fixing, av 1 W Stibor minus den s.k. "marknadsspreaden", justeras löpande på grund av förändringar av marknadsräntorna. DRi betecknar Bankens basränta, Dagsränta, för tillgodohavande. Dagsräntan fastställs av Banken cirka kl 10.00 varje Bankdag med utgångspunkt från dagslånemarknaden. 1 W Stibor fixing betecknar Bankens basränta för tillgodohavande. Basräntan, som grundar sig på depositmarknadens fixing av 1 W Stibor, justeras varje Bankdag. Med Stibor menas ovan den räntesats på den svenska interbankmarknaden för upplåning i SEK angiven löptid för respektive ränteperiod, som vid var tid anges i Reuters SIOR-bild (eller sådan annan bild i Reuters informationssystem eller i annat liknande informationssystem, som ersätter eller motsvarar SIOR-bilden) (Stiborfixing) före varje ränteperiods början. Skulle sådan räntesats inte erbjudas eller offentliggöras på angivet sätt för viss ränteperiod eller är sådan räntesats till följd av oroligheter på penningmarknaden uppenbarligen inte representativ för den svenska interbankmarknaden, har Banken rätt att justera räntesatsen så att den istället motsvarar den räntesats förstklassiga banker allmänt erbjuder på den svenska interbankmarknaden för inlåning i SEK av ett belopp motsvarande respektive tillgodohavande för ifrågasvarande ränteperiod. Vid ränteberäkning på tillgodohavande i annan valuta än SEK beräknas räntan på verkligt antal dagar. För vissa valutor enligt formeln 365/360, för andra enligt formeln 365/365. Vid skottår 366/360 respektive 366/366. Räntan baseras på dagslånearäntan i den utländska valutan och grundar sig på den ränta som Banken från tid till annan erhåller på depositmarknaden. Räntan justeras löpande på grund av förändringar av marknadsräntan.

Vid Betalningstransaktion i annan valuta än betalkontots sker valutaväxling innan betalningstransaktionen genomförs. Växelkursen som Banken använder utgörs av en referensväxelkurs, om inget annat avtalats. Som referensväxelkurs används den på valutamarknaden gällande växelkursen för köp respektive försäljning av valuta vid den tidpunkt då Banken genomför Betalningstransaktionen. Referensväxelkurser kan erhållas preliminärt av Banken via Bankens kontor eller Kundcenter. Eftersom valutaväxlingen sker först när Banken genomför Betalningstransaktionen och då till den på valutamarknaden gällande växelkursen kan växelkursen som används avvika från den preliminära kursen.

Vad som sägs ovan om referensväxelkurs omfattar endast betalningstransaktioner som genomförs i SEK, EUR eller i någon annan av EES-ländernas valutor inom EES, vilket betyder att både betalarens bank och mottagarens bank ska vara belägen inom EES.

11. Bankens ansvar för genomförande av betalningar

Från banken avgående betalning

Kontohavaren ansvarar för att det finns täckning för lämnad Betalningsorder samt att uppgifter som lämnats i Betalningsordern är tillräckliga och korrekta. Banken ansvarar då för att belopp och information överförs till betalningsmottagarens bank. Om förut-sättningarna i första meningen är uppfyllda och beloppet ändå inte

överförs till betalningsmottagarens bank eller Betalningstransaktionen på annat sätt genomförs bristfälligt och Kontohavaren reklamerat enligt punkten "Reklamation", ska Banken, på lämpligt sätt och utan onödigt dröjsmål, återbetala beloppet eller återställa det debiterade kontots kontoställning till den som skulle ha förelagat om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum.

Om Banken kan visa att mottagande bank har tagit emot transaktionen är mottagande bank ansvarig för om transaktionen inte blir genomförd eller blir genomförd på ett bristfälligt sätt. Skulle betalningsmottagarens bank, trots detta ansvar, återsända beloppet är Banken ansvarig för att beloppet snarast återbetalas till Kontohavaren.

För det fall Kontohavaren lämnat felaktiga uppgifter om betalningen (tex felaktigt kontonummer) är Banken inte ansvarig. Banken ska, på Kontohavarens begäran, vidta skäliga åtgärder för att få tillbaka det belopp som betalningen avsåg.

Till Banken ankommande betalning

Banken ska kreditera Kontot så snart som möjligt efter att Banken mottagit beloppet.

Kontohavarens rätt till ersättning

Kontohavaren har rätt till ersättning för avgifter och ränta som förorsakats denne på grund av att en Betalningstransaktion inte genomförts eller genomförts bristfälligt och detta inte beror på Kontohavaren.

Vad som sägs ovan i denna punkt omfattar endast betalningstransaktioner som genomförs i SEK, EUR eller i någon annan av EES-ländernas valutor inom EES, vilket betyder att både betalarens bank och mottagarens bank ska vara belägen inom EES.

12. Återbetalning av transaktion initierad av betalningsmottagare

Kontohavaren har rätt till återbetalning från Banken av en redan godkänd och genomförd Betalningstransaktion initierad av eller via en betalningsmottagare om

1. Betalningstransaktionens exakta belopp inte angavs i samband med godkännandet av transaktionen och
2. Betalningstransaktionens belopp överstiger det belopp Kontohavaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till sitt tidigare utgiftsmönster, villkoren i ramavtalet och relevanta omständigheter.

Kontohavaren ska visa att förutsättningarna för återbetalning är uppfyllda. Rätt till återbetalning föreligger inte om Kontohavaren har lämnat godkännande till Banken och erhållit information om den framtida Betalningstransaktionen minst fyra veckor före sista betalningsdag.

Begäran om återbetalning av en godkänd Betalningstransaktion ska göras inom åtta veckor från den dag då beloppet debiterades. Banken ska inom tio bankdagar från mottagandet av begäran återbetala hela beloppet eller ange skäl för att vägra återbetalning med uppgift om vart Kontohavaren kan hänskjuta ärendet.

Vad som sägs ovan i denna punkt omfattar endast betalningstransaktioner som genomförs i SEK, EUR eller i någon annan av EES-ländernas valutor inom EES, vilket betyder att både betalarens bank och mottagarens bank ska vara belägen inom EES.

K

Kundens blad

(jul 18)
11 (26)

9608
P007

Depålikvidkonto, Allmänna villkor, 9629V004, fortsättning

13. Begränsning av Bankens ansvar

Banken är inte ansvarig för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Banken själv är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av Banken, om den varit normalt aktsam. Banken ansvarar inte för indirekt skada, om inte skadan orsakats av Bankens grova vårdslöshet.

För genomförande av betaltjänster gäller istället för vad som sägs ovan i denna punkt att Banken inte ansvarar i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som Banken, eller den Banken anlitat för genomförande av betaltjänst, inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga för Banken, eller den Banken anlitat, att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar för genomförande av betaltjänster enligt detta stycke inträder inte heller då Banken eller den Banken anlitat handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt. Detta omfattar endast Betalningstransaktioner som genomförs i SEK, EUR eller i någon annan av EES-ländernas valutor inom EES, vilket betyder att både betalarens bank och mottagarens bank ska vara belägen inom EES.

Föreligger hinder för Banken att verkställa betalning eller att vidta annan åtgärd på grund av omständighet som anges i eller omfattas av denna punkt, får åtgärden skjutas upp till dess hindret har upphört. I händelse av uppskjuten betalning ska Banken, om ränta är utfäst, betala ränta efter den räntesats som gällde på förfallodagen. Är ränta inte utfäst är Banken inte skyldig att betala ränta efter högre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av två procentenheter.

Är Banken till följd av omständighet som anges i första stycket förhindrad att ta emot betalning, har Banken för den tid under vilken hindret förelegat rätt till ränta endast enligt de villkor som gällde på förfallodagen.

14. Redovisning

Om Kontohavaren har tillgång till Internetbank eller annan redovisningstjänst hos Banken får Kontohavaren löpande redovisning av Betalningstransaktioner genom att genomförda och mottagna betalningar redovisas i nämnda tjänster.

På Kontohavarens begäran skickas kontoutdrag per post för de konton där det gjorts Betalningstransaktioner, en gång i månaden.

15. Reklamation

Kontohavaren ska snarast ta del av och granska den information om genomförda Betalningstransaktioner som lämnats eller gjorts tillgänglig för Kontohavaren på det sätt som framgår ovan av punkten ”Redovisning”. Kontohavaren ska utan onödigt dröjsmål från det att denne fått kännedom om felaktigt genomförda Betalningstransaktioner eller obehöriga transaktioner meddela Banken och begära rättelse (reklamation). Meddelande till Banken får dock aldrig ske senare än 13 månader efter att beloppet belastat Kontot. Om Kontohavaren inte reklamerar inom föreskriven tid får Kontohavaren inte återropa felet mot Banken.

Om Kontohavaren nekar till att ha lämnat sitt samtycke till en genomförd Betalningstransaktion eller hävdar att Betalningstransaktionen inte genomförts på korrekt sätt, ska Kontohavaren på

Bankens begäran medverka till att Banken kan identifiera Betalningstransaktionen samt genomföra nödvändig utredning av den icke godkända och genomförda Betalningstransaktionen.

16. Ändringar

Banken ska på det sätt som anges i punkten ”Meddelanden” meddela ändringar i villkor, innehåll och omfattning avseende Kontot minst två månader innan ändringarna ska börja gälla. Om Kontohavaren inte godkänner ändringarna har Kontohavaren rätt att omedelbart och avgiftsfritt säga upp Avtalet före den dag då ändringarna ska börja gälla. Om uppsägning inte görs anses Kontohavaren ha godkänt ändringarna. Ändringar av växelkurser som grundas på avtalad referensväxelkurs får tillämpas omedelbart utan underrättelse.

17. Avtalstid och uppsägning av avtal

Avtalet börjar gälla när Kontohavaren fått meddelande från Banken att Kontot öppnats. Avtalet gäller därefter tills vidare.

Kontohavaren har rätt att säga upp Avtalet till upphörande med 30 dagars uppsägningstid från den dag Banken mottagit en skriftlig uppsägning från Kontohavaren. Uppsägning av Avtalet ses även som en uppsägning av avtal om den eller de handels- eller förvaringstjänster avseende finansiella instrument som Kontot är anslutet till. Om Kontohavaren säger upp avtal om den eller de handels- eller förvaringstjänster avseende finansiella instrument som Kontot är anslutet till ses den uppsägningen även som en uppsägning av Avtalet. Eventuell uppsägningsavgift utgår i enlighet med Bankens vid var tid gällande prislista.

Banken har rätt att säga upp Avtalet med två månaders uppsägningstid.

Banken äger säga upp Avtalet med omedelbar verkan om Kontohavaren gjort sig skyldig till väsentligt avtalsbrott, åsidosatt dessa allmänna villkor eller särskilda villkor eller andra instruktioner eller överenskommelser som gäller för Kontot och för den eller de handels- eller förvaringstjänster avseende finansiella instrument som Kontot är anslutet till.

När Avtalet upphör under löpande giltighetstid på grund av uppsägning eller av annan anledning, upphör samtidigt rätten att använda Betalningsinstrument för nya betalningar som belastar Kontot. Kontobestämmelserna gäller i tillämpliga delar för hela den skuld som belastar Kontot. Detta innebär bl.a. att Kontohavaren är betalningsskyldig såväl för transaktion som genomförs innan Kontot sagts upp men som bokförs på Kontot först efter uppsägningstidpunkten som för transaktioner som genomförs trots att rätten att använda ett Betalningsinstrument upphört.

18. Meddelanden mm

Information och meddelanden som Banken lämnar Kontohavaren enligt dessa allmänna villkor får lämnas i enlighet med vad som framgår av denna punkt. Brev som Banken sänder till Kontohavaren, ska anses ha nått Kontohavaren senast på sjunde kalenderdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som är uppgiven till Banken eller som på annat sätt är känd för Banken. Meddelande som Banken sänder till Kontohavaren med telefax ska anses ha nått Kontohavaren omedelbart om meddelandet sänts till det telefaxnummer som är uppgivet till Banken eller på annat sätt är känt för Banken.

Kontohavaren skall omedelbart underrätta Banken om namn och adressändring samt andra ändrade kontaktuppgifter. Om Konto-

K

Kundens
blad

(jul 18)
12 (26)

9608
P007

Depålikvidkonto, Allmänna villkor, 9629V004, fortsättning

havaren vill ha annan adress på Kontot än den som framgår av folkbokföringen ska detta anmälas skriftligen till Banken.

19. Tillämplig lag och domstol

På detta avtal ska svensk rätt vara tillämplig och om talan väcks av Banken ska tvisten avgöras av svensk domstol. Banken har dock rätt att väcka talan vid domstol i annat land.

20. Klagomål och prövning

Om Kontohavaren är missnöjd med Bankens hantering av Kontot bör Kontohavaren i första hand kontakta sin rådgivare i Banken, sitt lokala bankkontor eller Kundcenter. Möjlighet finns också att kontakta Bankens Kundombudsman. Önskar Kontohavaren framföra ett klagomål bör detta vara skriftligt om ärendets beskaffenhet inte föranleder annat. Vid tvist med Banken har Kontohavaren möjlighet att vända sig till Allmänna Reklamationsnämnden.

Information om statlig insättningsgaranti

Konto omfattas av den finska insättningsgarantin.

Varje kund har rätt till ersättning för sin sammanlagda kontobehållning i banken med ett belopp som motsvarar högst 100 000 euro eller, för det fall motvärdet av 100 000 euro i kronor är mindre än 950 000 kronor, 950 000 kronor. Ansvarig insättningsgarantimyndighet är det Finska Verket för Finansiell Stabilitet. Utbetalning under garantin verkställs av Riksgälden på uppdrag av

ansvarig insättningsgarantimyndighet. Riksgälden ska göra ersättningen tillgänglig för kunden inom sju arbetsdagar från den dag banken försattes i konkurs eller ansvarig insättningsgarantimyndighet fattat beslut om ersättningskyldighet.

Utöver detta belopp kan kunden få ersättning för vissa särskilt angivna händelser, till exempel försäljning av privat bostad, avgångsvederlag, försäkringsersättning med högst 5 miljoner kronor.

Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning från garantin: banker, kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, understödsföreningar, finansiella institut enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (SFS 2004:297), värdepappersfonder eller alternativa investeringsfonder, pensionsfonder, pensionsstiftelser, landsting, kommuner eller statliga myndigheter.

Information om behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Banken personuppgifter för att leverera de produkter och tjänster som parterna kommit överens om och för andra ändamål t.ex. för att följa lagar och andra regler. För detaljerad information om behandlingen av personuppgifter, vänligen läs vidare i Bankens dataskyddspolicy som finns på följande länk www.nordea.se/dataskyddspolicy/ eller kontakta Banken. Dataskyddspolicyn innehåller information om den registrerades rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter, såsom rätten till information, rättelse, dataportabilitet, etc.

Handel med finansiella instrument, Allmänna villkor 9239V007

DEFINITIONER

I Allmänna Villkor för handel med finansiella instrument förstås med

a) banken Nordea Bank Abp, filial i Sverige

b) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), 4) finansiella derivatinstrument och 5) utsläppsrätter;

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvobrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

c) avräkningsnota besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

d) reglerad marknad såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredjepart – regel-mässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att det leder till ett kontrakt.

e) handelsplats såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. en reglerad marknad, en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller en organiserad handelsplattform (OTF-plattform).

f) utförandeplats en handelsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsгарant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES.

g) handelsplattform en MTF-plattform eller en OTF-plattform.

h) MTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument - inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler - så att det leder till ett kontrakt.

i) OTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som inte är en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och inom vilket flera tredjeparters köp- och säljintressen i obligationer, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter eller derivat kan interagera inom systemet så att det leder till ett kontrakt.

j) systematisk internhandlare, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett värdepappersinstitut som i en organiserad, frekvent, systematisk och väsentlig omfattning handlar för egen räkning när det utför kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform utan att utnyttja ett multilateralt system.

k) multilateralt system, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett system där flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument kan interagera inom systemet.

l) förvaring av värdepapper, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

m) depåförande tredjepart, värdepappersinstitut som på uppdrag av banken eller annan depåförande tredjepart förvarar värdepapper i depå för kunders räkning.

n) värdepappersinstitut, värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial eller genom att använda anknutna ombud etablerade i Sverige, samt utländska företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

o) värdepapperscentral, såsom definierat i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, dvs. detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler, i den ursprungliga lydelsen.

p) bankdag, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är fredag, lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

q) central motpart (CCP), såsom definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir), dvs. en juridisk person som träder emellan motparterna i kontrakt som är föremål för handel på en eller flera finansmarknader och blir köpare till varje säljare och säljare till varje köpare.

1. UPDDRAGET M.M.

Order från kunden om handel med finansiella instrument ska lämnas på det sätt banken har anvisat. En sådan order innebär ett åtagande för banken att försöka träffa avtal i enlighet med de instruktioner som kunden har lämnat. Banken är inte skyldig att acceptera uppdrag om handel med finansiella instrument. Banken lämnar inte någon garanti för att en mottagen order leder till handel.

Banken får avsäga sig mottaget uppdrag om kunden är i dröjsmål med de skyldigheter som ankommer på kunden avseende uppdraget enligt dessa allmänna villkor eller det annars föreligger skälig anledning till detta. Banken får dessutom avsäga sig uppdrag utan att ange skälet för det, om banken skulle misstänka att ett utförande av uppdraget kan stå i strid med gällande lagstiftning (t.ex. om marknadsmissbruk), tillämpliga marknadsregler, god sed på värdepappersmarknaden, om kunden inte tillhandahåller den information eller handlingar som krävs för att banken eller kunden ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP) eller om banken av annan anledning anser att det föreligger särskilda skäl.

Banken spelar in och bevarar telefonsamtal och annan elektronisk kommunikation som kan antas leda till transaktion, exempelvis i samband med att kunden lämnar banken uppdrag om handel eller instruktioner avseende kundens depå och anslutna konton. Kopior av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation med kunden kommer att finnas tillgängliga på begäran under en period på fem år. Kunden har rätt att på begäran få ta del av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation för vilket banken har rätt att ta ut en skälig avgift.

Banken utför uppdraget i enlighet med god sed på marknaden. Vid utförande av order för kunder som av banken behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller bankens vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Banken ska på kunds begäran tillhandahålla kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i detta stycke i pappersformat eller på sin hemsida.

Vidare gäller tillämpliga regler antagna av svensk eller utländsk emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. Dessa regler tillhandahålls av berört institut, emittent, handelsplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. På kundens förfrågan kan banken lämna kunden uppgift om var informationen finns tillgänglig, t.ex. hemsida eller kontaktuppgifter

En order gäller under den tidsperiod som överenskommits mellan kunden och banken. Om sådan överenskommelse inte träffats gäller ordern den dag den tas emot, dock längst till den tidpunkt samma dag då banken avslutar sin handel med det slag av finansiellt instrument som ordern avser.

2. HANDEL I KOMMISSION M.M.

Vid kommissionsuppdrag får banken utföra uppdraget i eget namn för kunds räkning (kommission), med en annan kund hos banken (s.k. kombination) eller genom att banken självt inträder som köpare eller säljare (s.k. självinträde).

3. KÖPUPPDRAG

När kunden ("köparen") har lämnat uppdrag om köp av finansiella instrument gäller följande.

K

Kundens blad

(jul 18)
14 (26)

9608

P007

Handel med finansiella instrument, Allmänna villkor 9239V007, fortsättning

Betalning

Banken får från mottagandet av ett köpuppdrag reservera medel som motsvarar det totala likvidbeloppet (inkl. courtage och avgifter) på konto som köparen har i banken.

Köparen ska till banken senast likviddagens morgon kl. 08.00 betala i avräkningsnotan angivet totalbelopp. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av banken vid var tid tillämpade växlingskursen.

Banken får även som betalning av den fordran som uppstår till följd av ett köpuppdrag, med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i banken. Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i banken belastas.

Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot banken, har banken rätt till ränta på sin fordran enligt vad som framgår nedan.

Överföring av finansiella instrument

De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, särskilda regler för ifrågasvarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen enligt följande:

- för instrument som ska ägarregistreras hos värdepapperscentral/motsvarande eller instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos banken, genom att banken utför nödvändiga registreringsåtgärder,
- för instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos depåförande tredjepart, genom att köparen instruerar den tredje parten om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar, och
- för instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnande till köparen.

Bankens panträtt

Banken har panträtt i de köpta instrumenten som säkerhet för sin fordran på köparen med anledning av uppdraget. Banken har rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att fullborda denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot banken, får banken - på det sätt och vid den tidpunkt banken finner lämpligt - sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Banken får för sådant ändamål teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan vara nödvändiga i samband med avvecklingen. Banken har i sådant fall rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som krävs för betalning av bankens fordran jämte ränta och, i förekommande fall, ersättning för bankens arbete, kostnader och valutakursförluster.

Om likviden, vid försäljning eller andra dispositioner, inte täcker bankens hela fordran, ska köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta. Banken får i sådant fall belasta av köparen anvisat konto som denne har i banken. Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i banken belastas.

Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma banken på grund av EU-förordning, lag eller föreskrifter.

4. SÄLJUPPDRAG

När kunden ("säljaren") lämnat uppdrag om försäljning av finansiella instrument gäller följande.

Överföring av finansiella instrument

Banken ska med anledning av uppdraget få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar.

Är instrumenten ägarregistrerade hos värdepapperscentral/motsvarande genom banken som kontoförande institut eller registrerade i depå hos banken, har banken rätt att utföra nödvändiga registreringsåtgärder.

I övriga fall ska säljaren samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som krävs för att banken ska få fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid ska säljaren

- för instrument registrerade i depå/motsvarande hos depåförande tredje part omgående instruera det institutet om skyndsam överföring till banken av de instrument som uppdraget omfattar

- för instrument ägarregistrerade hos värdepapperscentral/motsvarande genom något annat kontoförande institut än banken, tillse att banken erhåller fullmakt över instrumenten eller instruera den tredje parten om skyndsam överföring till banken av de instrument som uppdraget omfattar, och

- för instrument som utfärdats i dokumentform, överlämna dessa till banken.

Om banken inte samtidigt med uppdraget fått fri dispositionsrätt till instrumenten har banken rätt att fullgöra avtalet gentemot motparten på det sätt banken finner lämpligt. Säljaren ska ersätta banken kostnaden för detta jämte ränta. Om banken får betala ersättning och/eller avgifter till en central motpart på grund av att leverans av finansiella instrument inte har skett i tid och detta beror på säljaren ska säljaren ersätta banken för dessa kostnader jämte ränta. Säljaren ska dessutom utge ersättning för bankens arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster. Banken får belasta av säljaren anvisat konto i banken för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i banken belastas.

Likvid

Säljaren får från banken senast kl. 18.00 på likviddagen det netto-belopp som angivits i avräkningsnotan. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av banken vid var tid tillämpade växlingskursen.

Har säljaren inte i rätt tid utfört de åtgärder som är nödvändiga för att banken ska få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, får säljaren likviden tidigast andra bankdagen efter det att banken fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren utfört nödvändiga åtgärder senare än kl. 12.00 en bankdag kan detta anses ha skett först påföljande bankdag.

5. TRANSAKTIONER MED UTLÄNDSK ANKNYTNING

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

6. AVGIFTER OCH SKATTER M.M.

Kunden ska betala courtage och andra avgifter till följd av uppdraget i enlighet med vad som anges i prislista eller i enlighet med vad banken och kunden särskilt kommit överens om.

Kunden svarar dessutom för nödvändiga kostnader, avgifter och utlägg som uppstår i samband med uppdragets utförande samt för skatter som följer av svensk eller utländsk lagstiftning.

7. DRÖJSMÅLSRÄNTA

Om kunden är i dröjsmål har banken rätt till ränta enligt följande - vid köpuppdrag beräknas ränta från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten fanns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker.

- vid säljuppdrag beräknas ränta på kostnader som uppstår till följd av att banken inte erhållit fri dispositionsrätt från den dag då kostnaden uppstod till och med den dag då betalning sker.

Räntan ska beräknas efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger STIBOR-räntan (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställs två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

8. KUNDENS RÄTT ATT ÅTERKALLA UPPDRAG

Kunden har rätt att återkalla uppdraget om kunden har utfört nödvändiga åtgärder i samband med uppdraget och banken inte inom skäligen tid efter avslut har träffats

- vid köpuppdrag, utfört de åtgärder som ankommer på banken för att tillhandahålla köparen instrumenten som uppdraget omfattar, eller

- vid säljuppdrag, erlagt likvid med anledning av uppdraget.

K

Kundens blad

(jul 18)
15 (26)

Handel med finansiella instrument, Allmänna villkor 9239V007, fortsättning

Om kunden i sådana fall återkallar ett uppdrag befrias kunden från sina skyldigheter med anledning av detta.

Återkallelse enligt denna bestämmelse ska ske i enlighet med beaktande av gällande EU-förordningar (t.ex. marknadsmissbruksförordningen), lag eller föreskrifter.

9. KUNDS UPPGIFTSSKYLDIGHET

Det åligger kunden att på begäran av banken lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som banken bedömer vara nödvändig för att fullgöra de skyldigheter som åligger banken enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

10. CLEARING OCH AVVECKLING AV UTFÖRDA UPPDRAG

En utförandeplats regler för clearing och avveckling av transaktioner som genomförts på utförandeplatsen måste följas av banken. Sådana regler kan bl.a. innebära krav på användande av en clearingorganisation i form av en central motpart. Mellan kunden och banken slutförs utfört uppdrag efter vad som ovan anges beträffande köp- respektive säljuppdrag, i den mån inte annat överenskommit.

11. ANNULERING AV ORDER OCH MAKULERING AV AVSLUT

Banken har rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell utförandeplats. Detsamma gäller om banken i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av banken, marknadsmotpart eller av kunden själv, om banken skulle misstänka att kunden handlat i strid med gällande EU-förordning, lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, ska banken utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om utförandeplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer banken normalt inte informera kunden.

12. REKLAMATION OCH HÄVNING

Kunden ska bevaka att avräkningsnota eller motsvarande redovisning erhålls samt granska denna.

Kunden ska omgående underrätta banken om eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota eller motsvarande redovisning uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande (reklamation).

Om kunden vill häva ett utfört köp- eller säljuppdrag ska sådan begäran framföras uttryckligen till banken i samband med att banken underrättas om felet eller bristen. För utfört kommissionsuppdrag lämnat av en konsument i egenskap av icke-professionell kund gäller dock att begäran om hävning får framföras till banken utan dröjsmål och att begäran om annat pris får framföras till banken inom skälig tid efter det att kunden insåg eller borde ha insett de omständigheter som legat till grund för aktuell begäran.

Om reklamation, begäran om hävning eller begäran om annat pris inte lämnas inom tid som anges ovan förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva utfört uppdrag eller kräva andra åtgärder från bankens sida.

13. BEGRÄNSNING AV BANKENS ANSVAR M.M.

Banken är inte ansvarigt för skada som beror på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om banken självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av banken, om den varit normalt aktsam.

Banken ansvarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, värdepapperscentral, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som banken med till-

börlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan nämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Banken ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot banken beträffande finansiella instrument.

Banken ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av bankens vårdslöshet.

Vid direkt eller indirekt skada som uppkommit vid kommissionsuppdrag i förhållande till konsument ankommer det på banken att visa att skadan inte uppkommit på grund av bankens vårdslöshet.

Föreligger hinder för banken, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om banken till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/leverans, ska varken banken eller kunden vara skyldiga att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

14. MEDDELANDEN

Meddelande från banken

Banken lämnar meddelanden till kunden med rekommenderat brev eller vanligt brev till kundens folkbokföringsadress (eller motsvarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i Depå-/Handelsavtalet. Kunden och banken kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Banken har även rätt att lämna meddelanden till kunden via bankens internettjänst eller via e-post till av kunden i Handelsavtalet angiven e-post adress eller annan e-post adress eller via annan elektronisk kommunikation som kunden meddelat banken, när banken bedömer att sådan kommunikation är lämplig.

Meddelande som skickats av banken med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom bankens internettjänst, e-post eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är bankens normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till banken

Kunden kan lämna meddelanden till banken via bankens internet- eller telefontjänst, genom att besöka banken eller genom att skicka brev. Brev till banken ska ställas till den adress som anges i Handelsavtalet, såvida banken inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till banken via e-post efter särskild överenskommelse med banken.

Meddelande från kunden ska banken anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska banken anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska banken anses ha fått meddelandet den bankdag kunden kan visa att banken borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke-professionell kund enligt bankens kategorisering enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att banken inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till banken.

15. TILLÄMPLIG LAG

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och bankens särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order ska ske enligt svensk rätt.

K

Kundens blad

(jul 18)
16 (26)

Handel med finansiella instrument, Allmänna villkor 9239V007, fortsättning

INFORMATION TILL KUND

Nedanstående information kan i tillämpliga fall antingen ingå som en integrerad del i de allmänna villkoren eller tillhandahållas på annat sätt till kund.

UTFÖRANDE AV ORDER PÅ KUNDS INITIATIV

Vid utförande och/eller vidarebefordran av order på kundens initiativ avseende sådana okomplicerade instrument som anges i 9 kap. 25 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden kommer banken regelmässigt inte bedöma om kunden har nödvändiga kunskaper eller erfarenheter för att bedöma om den aktuella tjänsten eller det finansiella instrumentet passar kunden.

AVRÄKNINGSNOTA

När banken utfört ett uppdrag lämnar banken information om utförandet genom avräkningsnota eller motsvarande redovisning. Om uppdraget utförts genom avtal direkt med banken anges det på avräkningsnotan eller motsvarande redovisning att uppdraget utförts i egen räkning, genom intern affär eller med banken som kundens motpart. Om uppdraget utförts genom avtal med en annan kund hos banken (däribland en juridisk person i bankens företagsgrupp) anges det på avräkningsnotan eller motsvarande att uppdraget utförts genom inbördes avslut eller intern affär. Vad som sägs i detta stycke gäller dock inte om uppdraget utförts inom ramen för ett handelssystem med anonym handel och i konkurrens. Om banken efter särskild överenskommelse med kund upprättat avräkningsnota utan att ha köpt eller sålt de finansiella instrumenten för kundens räkning anges detta förhållande på avräkningsnotan exempelvis genom angivande av att banken endast medverkar vid utväxling av likvid och finansiella instrument.

INVESTERARSSKYDD

Kunder omfattas av ett investerarskydd som upprätthålls av den finska ersättningsfonden för investerare (ICF) med ett kompletterande skydd från den svenska Riksgälden. Skyddet innebär att om kunden inte kan få ut sina finansiella instrument på grund av bankens permanenta betalningssvårigheter så har denne rätt till ersättning från ICF/Riksgälden med ett belopp som maximalt uppgår till det högsta av 20.000 EUR eller 250.000 kronor.

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH UTLÄMNANDE AV UPPGIFT TILL ANNAN

Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Banken personuppgifter för att leverera de produkter och tjänster som parterna kommit överens om och för andra ändamål t.ex. för att följa lagar och andra regler. För detaljerad information om behandlingen av personuppgifter, vänligen läs vidare i Bankens dataskyddspolicy som finns på följande länk [/www.nordea.se/dataskyddspolicy/](http://www.nordea.se/dataskyddspolicy/) eller kontakta Banken. Dataskyddspolicyn innehåller information om den registrerades rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter, såsom rätten till information, rättelse, dataportabilitet, etc.

Utlämnande av uppgift till annan

Banken kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal och/eller bankens avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens förhållanden på grund av uppdrag relaterat till dessa allmänna villkor. Det åligger kunden att på begäran av banken lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som banken bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Banken kan även komma att lämna ut uppgift om kundens förhållanden på grund av uppdrag relaterat till dessa allmänna villkor till annat institut med vilket banken ingått avtal och om det av lag, föreskrift, beslut, mellanstatligt avtal eller avtal med myndighet medför skyldighet för sådant institutet att lämna ut sådan kunduppgift eller inhämta sådan uppgift från banken.

LEGAL ENTITY IDENTIFYER (LEI)

Legal Entity Identifier (LEI) är en global identifieringskod för företag och andra organisationer som har introducerats på G20-ländernas initiativ. Enligt gällande EU-reglering ska juridiska personer ha en LEI kod för att kunna göra en värdepapperstransaktion. Om sådan kod inte finns får banken inte utföra transaktionen åt kunden.

Banker och värdepappersbolag kommer därför kräva att företag, föreningar, stiftelser samt i en del fall enskilda firmor m.fl. har en LEI för att kunna göra en värdepapperstransaktion.

För att göra derivataffärer har krav på LEI redan införts. För att göra andra värdepapperstransaktioner införts kravet från den 3 januari 2018.

Den kund som behöver skaffa en LEI kan vända sig till någon av de leverantörer som finns på marknaden. Via denna länk hittar du godkända institutioner för det globala LEI-systemet http://www.lei.org/publications/gls/lou_20131003_2.pdf.

En avgift tas ut när man skaffar en LEI. Vid handel i derivat behöver man även betala en årlig förnyelseavgift. Hur hög avgiften är framgår av den prislista som finns hos varje leverantör.

Mer information om kravet på en LEI finns bl.a. på bankens hemsida och Finansinspektionens hemsida www.fi.se

Sammanfattning av riktlinjer för orderutförande för privatkunder (icke-professionella kunder), 9438P004 1 januari 2018

1. Syftet med riktlinjerna – att alltid uppnå bästa möjliga resultat vid utförandet av kundorder

Dessa riktlinjer beskriver Nordeas rutiner för att uppfylla kravet på bästa utförande av kundorder. Det här är en sammanfattning av Nordeas riktlinjer för orderutförande. <https://www.nordea.se/privat/sparande/viktigt-om-placeringar.html>

Nordea ska på bästa möjliga sätt utföra dina order avseende värdepapper såsom aktier, obligationer, derivat (optioner, terminer och warranter), fondandelar och strukturerade produkter. Detaljerad information om hur order i respektive värdepapperskategori utförs finns i riktlinjernas bilagor.

2. Orderhantering och hur vi uppnår bästa orderutförande

Nordea utför kundorder på bästa möjliga sätt för alla icke-professionella kunder. Här är en sammanfattning av hur det går till:

Nordeas olika metoder

Order läggs på en handelsplats. Som medlem på en handelsplats köper och säljer Nordea värdepapper för kunders räkning. Det finns ingen mellanhand mellan Nordea (som agerar för kundens räkning) och handelsplatsen, och Nordea agerar som ombud för ordern.

Order vidarebefordras till ett annat värdepappersföretag (mäklare) för utförande; Nordea agerar som ombud för ordern. Det här sker när Nordea inte är medlem på den handelsplats där det värdepapper som kunden vill köpa eller sälja är noterat.

Order utförs mot det egna handelslagret. Kundens order utförs direkt mot Nordeas egna handelslager. Nordea är i det här fallet motpart i transaktionen.

Särskilda instruktioner

Om du som kund lämnar särskilda instruktioner till Nordea om hur alla eller vissa order ska utföras, så utför Nordea dem i enlighet med instruktionerna. Det kan innebära att Nordea inte kan vidta alla de åtgärder som banken normalt skulle vidta för att uppnå bästa möjliga resultat.

Prioritering av omständigheter

För icke-professionella kunder är det totalpriset som har största prioritet, och order utförs omedelbart till bästa möjliga pris.

Totalpriset motsvarar priset för aktuellt värdepapper plus eventuella avgifter som du måste betala för orderutförandet, till exempel handelsplatsens avgifter och clearing- och avvecklingsavgifter. Mer information om avgifter hittar du i <https://www.nordea.se/privat/sparande/viktigt-om-placeringar.html>

Andra omständigheter (snabbhet, sannolikhet för utförande och avveckling, storlek, ordertyp eller liknande) kan prioriteras framför totalpriset endast i den mån de är avgörande för att uppnå bästa möjliga resultat sett till totalpriset.

3. Förbehåll och omständigheter utanför Nordeas rimliga kontroll

I händelse av systemavbrott, systemstörningar eller exceptionella marknadsförhållanden utanför Nordeas rimliga kontroll kan Nordea utföra order på andra handelsplatser eller vidarebefordra order till andra mäklare än de i förteckningen på nordea.com/mifid.

Under sådana omständigheter försöker Nordea alltid uppnå bästa möjliga resultat, oavsett vilken metod Nordea väljer eller just då har tillgång till.

4. Uppföljning, översyn av riktlinjer och rapportering

Riktlinjerna följs upp fortlöpande och de uppdateras minst en gång per år.

Nordea redovisar kvaliteten i och uppgifter om orderutförandet i en särskild rapport som du hittar på vår webbplats.

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003

1. INLEDNING

Placeringar i värdepapper kan ge avkastning i form av utdelning eller ränta men är också förenade med ett antal risker. Värdepapper är av olika slag och konstruerade på olika sätt varför du endast bör göra placeringar i värdepapper om du är medveten om värdepapperets egenskaper och risker. Placeringar i värdepapper kan både öka och minska i värde. Därför är det viktigt att du förtjänande bevakar värdeförändringar i ditt värdepappersinnehav och är beredd att vidta åtgärder, om det behövs, t.ex. genom omplaceringar när en placering utvecklas negativt. Du bör observera att det inte finns någon garanti för att du får tillbaka det kapital du placerat. Att värdepapper historiskt sett gett god avkastning är inte heller någon garanti för att den framtida avkastningen blir god.

Vid handel med värdepapper är det viktigt att du sätter dig in i de villkor som gäller för handeln, t.ex. bankens allmänna villkor för handel med finansiella instrument. Det är också viktigt att du kontrollerar avräkningsnotan och omgående reklamerar eventuella fel. All handel med värdepapper sker på din egen risk.

I det följande ges en beskrivning av de vanligaste värdepapperen, handeln med dessa och exempel på de risker som är förenade därmed. Du kan också få ytterligare information genom att kontakta banken eller via Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida www.konsumentbankbyran.se eller Swedsecs hemsida www.swedsec.se.

I vissa fall upprättar den som ger ut (emitterar) värdepapper ett prospekt, t.ex. för aktier, indexobligationer eller warranter, som innehåller information om värdepapperen och risker förenade därmed. Du bör ta del av prospekt innan en investering i sådana värdepapper görs.

Med *värdepapper* avses i denna information *finansiella instrument*, dvs. bland annat aktier i aktiebolag och motsvarande andelar i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument, utsläppsrätter eller andra sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden. Med *värdepappersföretag* avses i denna information företag som har tillstånd att driva värdepappersrörelse, t.ex. en bank eller en fondkommissionär.

2. ALLMÄNT OM HANDEL MED VÄRDEPAPPER

Handel med värdepapper sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Du måste normalt kontakta ett sådant värdepappersföretag för att köpa eller sälja värdepapper.

2.1 Handelsplatser och systematisk internhandlare

Med handelsplatser avses *reglerad marknad* och de två formerna av handelsplattformar – MTF-plattform och OTF-plattform. Därtill kan kunders handel utföras via ett värdepappersföretag som agerar som systematisk internhandlare (SI) eller på annat sätt genom att handel sker mot värdepappersföretagets eget lager eller mot annan kund.

På en reglerad marknad handlas olika typer av värdepapper. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställs stora krav på sådana bolag, bl.a. avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En *MTF-plattform* (MTF) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, i form av t.ex. informationsgivning och verksamhetshistoria, på de värdepapper som handlas på en handelsplattform jämfört med värdepapper som handlas på en reglerad marknad.

En *OTF-plattform* (OTF) är på många sätt lik en MTF-plattform. Men på en OTF-plattform får bara finansiella instrument som inte är aktier eller aktierelaterade handlas, såsom obligationer och

derivat. Vidare får OTF-plattformen ha friare regler för handeln inklusive ordermatchingen än vad reglerade marknader och MTF-plattformar får ha.

En *systematisk internhandlare* (SI) är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform. En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga anbud, dvs på köp- och säljpriser för likvida finansiella instrument som handlas på en handelsplats och för vilka den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel.

Handel kan även äga rum genom ett värdepappersföretag utan att det är fråga om systematisk internhandel. Det sker mot företagets egna lager eller mot någon annan av företagets kunder.

I Sverige finns i dagsläget två reglerade marknader, NASDAQ Stockholm AB (nedan "Stockholmsbörsen") och Nordic Growth Market NGM AB (nedan "NGM"). Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t.ex. First North och Nordic MTF (båda MTF-plattformar). För mer information om var just ditt värdepappersföretag utför dina order, se aktuell policy för bästa orderutförande.

Handeln på reglerade marknader, handelsplattformar och andra platser utgör en andrahandsmarknad för värdepapper som ett bolag redan givit ut (emitterat). Det är en fördel för investerarna om andrahandsmarknaden fungerar väl, dvs. det är lätt att hitta köpare och säljare och det förtjänande noteras andraskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut, men även bolagen har en fördel av en välfungerande andrahandsmarknad genom att det blir lättare att vid behov emittera nya instrument och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där köp/teckning av nyemitterade instrument sker.

2.2 Handels-/noteringslistor

När det gäller aktier indelas vanligen handelsplatser aktierna i olika listor, vilka publiceras t.ex. på handelsplatsens hemsida, i dagstidningar och andra medier. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t.ex. Stockholmsbörsens Large-, Mid- och Small cap) men även hur bolaget uppfyller olika krav på aktiekapitalets storlek, på spridning av aktierna till många ägare, på verksamhetshistoria och på information om ekonomi och verksamhet. De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersföretag publicerar också egna listor över värdepapper som handlas via företaget, kurser till vilka instrumenten handlas etc., t.ex. via företagets hemsida. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser m.m. avseende aktier såväl som andra typer av värdepapper, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t.ex. handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra medier. Hur aktuella kursuppgifterna är beror på sättet de publiceras på.

3. GENERELLT OM RISKER MED VÄRDEPAPPER OCH HANDEL MED VÄRDEPAPPER

3.1 Allmänt om risker

Värdepapper kan ge avkastning i form av utdelning (aktier och fonder) eller ränta (räntebärande instrument). Dessutom kan priset (kursen) på värdepapperet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämfört t.ex. vad som sägs om

K

Kundens
blad

(jul 18)
19 (26)

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003 fortsättning

blankning i avsnitt 9 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning/ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, dvs. som ger vinst, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ dvs. att det blir en förlust på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett värdepapper kopplad till risken för förlust. Längre tid för placeringen medför större vinstchans respektive förlustrisk. I placeringsssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte placera i ett enda eller ett fåtal värdepapper utan att i stället placera i flera olika värdepapper. Dessa värdepapper bör erbjuda en spridning av riskerna och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska värdepapper tillkommer en valutarisk. Dessutom kan placeringen och dess avkastning påverkas av brister i och avsaknad av infrastruktur på vissa marknader, politiska händelser, utländska myndighetsåtgärder eller lagstiftning och att den som givit ut värdepapperet lämnat bristfällig information.

Placeringar i värdepapper är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information. Du svarar själv för risken och måste därför själv skaffa dig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, faktablad, fondbestämmelser, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och riskerna förknippade därmed. Du måste också fortlöpande bevaka dina placeringar i sådana instrument. Detta gäller även om du fått investeringsrådgivning vid placeringstillfället. Du bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att avveckla placeringar som utvecklas negativt eller att ställa ytterligare säkerhet vid placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med värdepapper på en annan handelsplats än en reglerad marknad, där kraven som ställs generellt är lägre (se ovan).

3.2 Olika typer av riskbegrepp m.m.

I samband med den riskbedömning som bör ske då du gör en placering i värdepapper, och även fortlöpande under innehavstiden, finns en mängd olika riskbegrepp och andra faktorer att beakta och väga samman. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk - risken att marknaden i sin helhet, eller viss del därav där du har din placering, t.ex. den svenska aktiemarknaden, går ner.

Kreditrisk - risken för bristande betalningsförmåga hos exempelvis en emittent eller en motpart¹.

Prisvolatilitetsrisk - risken för att stora svängningar i kursen/priset på ett värdepapper kan påverka placeringen negativt.

Kursrisk - risken att kursen/priset på ett värdepapper går ner.

Skatterisk - risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutakursrisk - risken att en utländsk valuta till vilken ett innehav är relaterat (exempelvis fondandelar i en fond som placerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) försvagas.

Hävstångseffektsrisk - konstruktionen av derivatinstrument som gör att det finns en risk att prisutvecklingen på den underliggande tillgången får ett större negativt genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Legal risk - risken att lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Bolagsspecifik risk - risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de värdepapper som är relaterade till bolaget därmed kan falla i värde.

Branschspecifik risk - risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de värdepapper som är relaterade till bolag i branschen därmed kan falla i värde.

Likviditetsrisk - risken att du inte kan sälja eller köpa ett värdepapper vid en viss önskad tidpunkt.

Ränterisk - risken att det värdepapper du placerat i minskar i värde på grund av förändringar i marknadsräntan.

4. AKTIER OCH AKTIERELATERADE INSTRUMENT

4.1 Allmänt om aktier

4.1.1 Aktier och aktiebolag

Det finns två slag av aktiebolag, *publika* och *privata*. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats. Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av bolag, publika och privata. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

4.1.2 Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets *framtidssutsikter*. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra *framtida vinster*. Den *framtida utvecklingen i omvärlden* avseende konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens osv. avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella *ränteläget* spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande värdepapper, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas liksom på redan löpande (emitterade) räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på löpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också *andra till bolaget direkt knutna förhållanden*, t.ex. förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m.m. kan påverka bolaget negativt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i *konkurs*. Aktiekapitalet dvs. aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att aktierna i bolaget blir värdelösa.

K

Kundens blad

(jul 18)
20 (26)

¹ Bristande betalningsförmåga för en emittent eller motpart kan innebära konkurs eller företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbelopp). Banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag kan i stället bli föremål för resolution. Det innebär att staten kan ta kontroll över institutet och dess förluster kan komma att hanteras genom att dess aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller för fordringsägare sina fordringar konverterade till aktieinnehav (s.k. skuldnedskrivning eller bail-in).

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003 fortsättning

Även kurserna på vissa större *utländska reglerade marknader eller handelsplatser* inverkar på kurserna i Sverige, bl.a. därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika mening om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placerarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, dvs. hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor har ofta en högre likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet (volatilitet) i kurserna dvs. upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (betalkurser), såsom högst/lägst/senast betalt under dagen samt sist noterade köp/säljkurser och uppgifter om handlad volym i kronor publiceras bl.a. i de flesta större dagstidningarna, och på olika Internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersföretag och medieföretag såsom text-TV. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på.

4.1.3 Olika aktieserier

Aktier finns i olika serier, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl.a. på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en stakare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D etc.

4.1.4 Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties kvotvärde är det belopp som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. Summan av alla aktier i ett bolag multiplicerat med kvotvärdet på varje aktie utgör bolagets aktiekapital. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t.ex. därför att kursen, dvs. marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s.k. split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs per aktie.

Omvänt kan en sammanläggning av aktier (omvänd split) göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs per aktie.

4.1.5 Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, dvs. upptas till handel på en reglerad marknad

eller en MTF-plattform. Allmänheten erbjuds då att *teckna* (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för *privatisering*.

Uppköp tillgår i regel så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som inte accepterat uppköpserbjudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

4.1.6 Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom nyemission. Oftast får de gamla ägarna *teckningsrätter* som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna - som normalt har ett visst marknadsvärde - avskiljts från aktierna sjunker vanligen kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De nya aktierna kan dock inte omgående överföras till aktieägarens konto (t.ex. Depå/konto eller Servicekonto) eftersom emissionen först måste vara genomförd och de nya aktierna registrerade hos Bolagsverket. Under mellantiden får aktieägaren Betalda Tecknings Aktier "BTA" som bevis för att aktieägaren kommer att få de nyemitterade aktierna. Utbyte av BTA mot de nyemitterade aktierna sker med automatik. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa. Även handel med BTA brukar förekomma under en kortare tid.

Aktiebolag kan även genomföra s.k. riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom s.k. apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid *riktad nyemission* som vid *apportemission* sker s.k. *utspädning* av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget eftersom det totala antalet aktier har ökat, men befintliga aktieägares antal innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s.k. *fondemission*. Vid fondemission tas hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare har. Om bolaget har aktier av olika slag som skiljer sig åt i fråga om rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst har aktieägaren rätt till nya aktier i enlighet med vad som anges i bolagsordningen. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

K

Kundens blad

(jul 18)
21 (26)

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003 fortsättning

4.2 Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är, aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktie-indexoptioner, aktie- och aktieindex-terminer, warranter samt hävstångscertifikat.

4.2.1 Indexobligationer/Aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende t.ex. av ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Obligationen återbetalas dock alltid med sitt nominella belopp, som kan vara lägre än investeringsbeloppet, på inlösendagen och har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t.ex. aktier och fondandelar. Risken med en placering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt erlagd överkurs och kostnader, definieras som den alternativa avkastningen, dvs. den avkastning investeringen skulle ha fått på det investerade beloppet med en annan placering. Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer osv. beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning. När man talar om indexobligationer så benämns dessa ofta också som kapitalskyddade produkter. Med detta begrepp avses att beskriva, som ovan nämnts, att oavsett om produkten ger avkastning eller ej så återbetalas det nominella beloppet, vanligtvis investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs. OBS att kapitalskyddet inte gäller om emittenten försätts i konkurs eller blir föremål för företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbeloppet).

4.2.2 Depåbevis

Svenskt depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av depåbeviset förvarar/innehar för innehavarens räkning. Depåbevis handlas på samma sätt som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där den utländska aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör eventuell valutakursrisk beaktas.

4.2.3 Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibeln) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, dvs. kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibeln.

4.2.4 Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränteplacering och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Placeringen ger en ränta, dvs. en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet, utöver en på förhand fastställd avkastning kan få en eller flera aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

4.2.5 Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (eng. call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng. put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvad option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det

senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner påverkas av kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men oftast med större kurssvängningar och prispåverkan än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index. Se även avsnitt 6 om derivat.

4.2.6 Aktieterminer och aktieindexterminer samt futures

En termin eller forward innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

En future är en variant på termin eller forward. Skillnaden mellan en future och en forward består i hur avräkningen går till, det vill säga när man som part i ett kontrakt får betalt eller betalar beroende på om positionen gett vinst eller förlust. För en future sker en daglig avräkning i form av löpande betalningar mellan köpare och säljare på basis av värdeförändringen dag för dag av underliggande tillgång. För en forward sker avräkning först i anslutning till instrumentets slutdag. Se även avsnitt 6 om derivat.

4.2.7 Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier. Se även avsnitt 6 om derivat.

4.2.8 Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat eller i vissa fall bevis, är ofta en kombination av ex.vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är ett slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden. En utmärkt egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter. Se även avsnitt 6 om derivat.

5. RÄNTERELATERADE INSTRUMENT

Ett räntebärande värdepapper är en fordringsrätt på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande värdepapper beroende på vilken emittent som givit ut värdepapperet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

K

Kundens blad

(jul 18)
22 (26)

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003 fortsättning

En annan form för räntebetalning är att sälja värdepapperet med rabatt (diskonteringspapper). Vid försäljningen beräknas priset på värdepapperet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med s.k. nollkupongskonstruktion.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens *premieobligationer* där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast real ränta.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande värdepapper kan anses som lägre än för aktier. En räntebärande placering ger i regel en lägre värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Kurserna fastställs löpande såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t.ex. statskuldväxlar som på instrument med längre löptider t.ex. obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv. kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även s.k. penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inflationen håller sig inom fastställda mål. De värdepapper som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t.ex. *statsobligationer*, *statskuldväxlar* och *bostadsobligationer*) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp).

Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på löpande (redan utgivna) räntebärande värdepapper att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntsats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad löpande värdepapper ger. Omvänt stiger kursen på löpande värdepapper när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa säkerhet i form av andra värdepapper eller annan egendom.

Det finns även andra räntebärande värdepapper som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t.ex. *förlagsbevis* eftersom de lånen återbetalas först efter det alla andra fordringsägare fått betalt. Villkorade konvertibla obligationer (contingent convertibles), så kallade cocos, är en annan typ av komplex produkt med risker som kan vara mycket svåra att förstå. I grunden är de obligationer som under vissa förutbestämda händelser kan skrivas ned, det vill säga förlora hela eller delar av sitt värde, eller omvandlas till aktier.

En form av ränterelaterade värdepapper är *säkerställda obligationer*. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt lag. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare skall få full betalning enligt avtalad tidplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs, förutsatt att den egendom som säkerställer obligationen är tillräckligt mycket värd.

6. DERIVATINSTRUMENT

Derivatinstrument såsom optioner, terminer osv. förekommer med olika slag av underliggande tillgång, t.ex. aktier, obligationer, råvaror och valutor. Derivatinstrument kan utnyttjas för att minska risken i en placering.

En särskild omständighet att beakta vid placering i derivatinstrument är att konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande tillgången får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande tillgången. Prisgenomslaget kallas därför *hävstångseffekt* och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande tillgången. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumentet jämfört med värdeförändringen på den underliggande tillgången, om prisutvecklingen på den underliggande tillgången blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs. möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande tillgången. Investeraren bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i riskbedömningen beakta att möjligheten att avveckla en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

För ytterligare information om derivatinstrument, se **Information om handel med optioner, terminer och andra derivatinstrument.**

7. FONDER OCH FONDANDELAR

En fond är en "portfölj" av olika värdepapper, t.ex. aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Det finns olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av värdepapper som fonden placerar i. Nedan redogörs i korthet för några av de vanligaste typerna av fonder. För ytterligare information se Fondbolagens Förenings hemsida, www.fondbolagen.se.

En *aktiefond* placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalat i aktier. *Blandfonder* med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena *räntefonder* där kapitalet placeras i räntebärande instrument.

En av idéerna med en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierelaterade värdepapper, vilket gör att den bolagsspecifika risken för andelsägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna samt sköta annat förvaltningsarbete runt detta.

Principen för *räntefonder* är densamma som för aktiefonder - placering sker i olika räntebärande instrument för att få riskspridning i fonden och förvaltningen i fonden sker efter analys av framtida räntetro.

En *fond-i-fond* är en fond som placerar i andra fonder. En fond-i-fond kan ses som ett alternativ till att själv välja att placera i flera olika fonder. Man kan därmed uppnå den riskspridning som en sammansatt egen fondportfölj kan ha. Det finns fond-i-fonder med olika placeringsinriktningar och risknivåer.

Andra exempel på fonder är *indexfonder* som inte förvaltas aktivt av någon förvaltare utan som istället placerar i finansiella instrument som följer sammansättningen i ett visst bestämt index.

K

Kundens
blad

(jul 18)
23 (26)

Allmän information om egenskaper och risker avseende värdepapper, 9240V003 fortsättning

En ytterligare typ av fond är *hedgefond*. Hedge betyder skydda på engelska. Trots att hedging är avsett att skydda mot oväntade förändringar i marknaden kan en hedgefond vara en fond med hög risk, då sådana fonder ofta är högt belånade. Skillnaderna är dock stora mellan olika hedgefonder. Det finns även hedgefonder med låg risk. Hedgefonder försöker ge en positiv avkastning oavsett om aktie- eller räntemarknaden går upp eller ner. En hedgefond har mycket större frihet i sina placeringsmöjligheter än traditionella fonder. Placeringsinriktningen kan vara allt från aktier, valutor och räntebärande instrument till olika arbitragestrategier (spekulation i förändringar av t.ex. räntor och/eller valutor). Hedgefonder använder sig oftare än traditionella fonder av derivat i syfte att öka eller minska fondens risk. Blankning (se nedan avsnitt 8) är också ett vanligt inslag.

Fonder kan också delas in i *värdepappersfonder* (även kallade UCITS-fonder) och *specialfonder*. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det s.k. UCITS-direktivets krav på bl a placeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES), får säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder. Specialfonder (däribland hedgefonder, se ovan) följer det s.k. AIFM-direktivet. Dessa fonder avviker från reglerna i UCITS-direktivet, och det är därför särskilt viktigt för Dig att ta reda på vilka placeringsregler som en specialfond du avser att placera i kommer att iakttas. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag är skyldigt att själv erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. Specialfonder får inte marknadsföras och säljas fritt utanför Sverige till icke-professionella kunder. För de fonder som placerar i utländska värdepapper kan även tillkomma en valutakursrisk (se även avsnitt 3.2 ovan).

Andelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in genom värdepappersföretag som saluför andelar i fonden eller direkt hos fondbolaget. Det är dock viktigt att beakta att vissa fonder kan ha förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas regelbundet av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de värdepapper som ingår i fonden. Det kapital som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är därför inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

8. BLANKNING

Blankning innebär att den som lånat värdepapper (och samtidigt åtagit sig att vid en senare tidpunkt till långivaren återlämna instrument av samma slag) säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

9. BELÅNING

Värdepapper kan i många fall köpas för delvis lånat kapital. Efter som såväl det egna som det lånade kapitalet påverkar avkastningen kan du genom lånefinansieringen få en större vinst om placeringen utvecklas positivt jämfört med en investering med enbart eget kapital. Skulden som är kopplad till det lånade kapitalet påverkas inte av om kurserna på köpta instrument utvecklas positivt eller negativt, vilket är en fördel vid en positiv kursutveckling. Om kurserna på köpta instrument utvecklas negativt uppkommer en motsvarande nackdel eftersom skulden kvarstår till 100 procent, vilket innebär att kursfallet krona för krona förbrukar det egna kapitalet. Vid ett kursfall kan därför det egna kapitalet helt eller delvis förbrukas samtidigt som skulden måste betalas helt eller delvis genom försäljningsintäkterna från de värdepapper som fallit i värde. Skulden måste betalas även om försäljningsintäkterna inte täcker hela skulden eller värdepapparen blir värdelös. Du bör också beakta att skulden ger upphov till räntekostnader.

Du måste vara införstådd med bland annat följande:

- att placeringar eller andra positioner i värdepapper sker på din egen risk
- att du noga måste sätta dig in i bankens allmänna villkor för handel med finansiella instrument och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt värdepapper, dess egenskaper och risker
- att vid handel med värdepapper är det viktigt att kontrollera alla rapporter avseende dina transaktioner och innehav samt omgående reklamera eventuella fel
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i värdepapper
- att du själv måste ta initiativ till de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster

Information om handel med optioner, terminer och andra derivatinstrument, 9241P003

1. INLEDNING

I det följande ges en beskrivning av dels huvudtyperna av derivatinstrument och dess karaktäristiska drag, dels handel med och risker förknippade med instrumenten. För ytterligare information om handel med finansiella instrument i allmänhet, olika riskbegrepp och riskresonemang, se Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument.

Med finansiella instrument avses i denna information bl.a. aktier i aktieföretag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden. Med värdepappersföretag avses i denna information företag som har tillstånd att driva värdepappersrörelse, t.ex. en bank eller en fondkommissionär.

2. ALLMÄNT OM RISKER MED DERIVATINSTRUMENT

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för riskerna och måste därför själv via banken – eller genom sitt kapitalförvaltande ombud – ta del av och därmed skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, faktablad, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som är förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka dina placeringar (positioner) i sådana instrument. Information för bevakning (kursuppgifter m.m.) kan fås t.ex. via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från banken. Kunden bör vidare i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att ställa ytterligare säkerhet eller att avsluta sina placeringar i derivatkontrakt (kvitta eller stänga positionerna).

3. ANVÄNDNINGEN AV DERIVATINSTRUMENT

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande egendom eller ett underliggande värde. Egendomen eller värdet (i fortsättningen kallat enbart egendom) kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t.ex. valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t.ex. ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en oönskad prisutveckling på den underliggande egendomen. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande egendomen. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande egendomen kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att kunden för sig själv klargör syftet med handeln och vilken prisutveckling på underliggande egendom som kan förväntas samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

4. OLIKA SLAG AV DERIVATINSTRUMENT

Huvudtyperna av derivatinstrument är optioner, terminer och swapavtal.

En *option* är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) förpliktar sig att köpa eller sälja den underliggande egendomen till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det.

Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Avgörande för optionens värdeutveckling är normalt värdeutvecklingen på den underliggande egendomen. Risker för den som förvärvar en option är att optionen minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt

förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursutvecklingen på motsvarande underliggande aktier eller index i samma eller motsatt riktning, men med större kurssvängningar och prispåverkan.

En *termin* eller *forward* innebär att parterna ingår ett för båda parter bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

En *future* är en variant på termin eller forward. Skillnaden mellan en future och en forward består i hur avräkningen går till, det vill säga när man som part i ett kontrakt får betalt eller betalar beroende på om positionen gett vinst eller förlust. För en future sker en daglig avräkning i form av löpande betalningar mellan köpare och säljare på basis av värdeförändringen dag för dag av underliggande tillgång. För en forward sker avräkning först i anslutning till instrumentets slutdag.

Ett *swapavtal* innebär att parterna överenskommer om att löpande erlägga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (på engelska: to swap) någon form av egendom med varandra, t.ex. olika slag av valutor (valutaswap).

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner, i Sverige vanligen kallade *warranter*. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge konstanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att warranter kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras.

Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

Hävstångscertifikat, som också kallas enbart *certifikat*, är ofta en kombination av exempelvis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Certifikat skall inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är ett slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för certifikat är, liksom för andra derivatinstrument, att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att certifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang gäller normalt även för optioner och warranter.

Autocalls är en typ av instrument avsedda att ge möjlighet till en god avkastning i en sidledes eller måttligt fallande marknad. Vanligtvis erbjuds Autocalls med ett villkorat kapitalskydd ner till en viss nivå, barriär. Detta skydd upphör om barriären underskrids. Risker för att en stor del av det nominella beloppet går förlorat kan därmed vara betydande vid en placering i en Autocall.

K

Kundens blad

(jul 18)
25 (26)

Information om handel med optioner, terminer och andra derivatinstrument, 9241P003, fortsättning

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa t.ex. ett visst skydd mot prisförändring på underliggande egendom, eller för att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på underliggande egendom.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås bl.a. från utfärdande värdepappersföretag.

5. KARAKTÄRISTISKA DRAG HOS DERIVAT-INSTRUMENT

Man kan beskriva handel med derivatinstrument som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befarar en kursnedgång på marknaden kan köpa säljoptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, dvs vad optionen kostar.

Handel med derivat kräver särskild sakkunskap. Det är därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument för den som avser att handla med sådana instrument. Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande egendomen.

Prisgenomslaget kallas därför hävstångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumentet jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs möjligheten till vinst

respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas negativt. Det är också viktigt att i din riskbedömning beakta att möjligheten att avveckla en position/ett innehav kan försäkras vid en negativ prisutveckling.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en option eller ingå ett terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande egendomen med tiden utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggssäkerhet kan därför komma att krävas. Hävstångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om kunden inte ställer tillräcklig säkerhet, har motparten eller banken i allmänhet förbehållit sig rätten att utan att kontakta dig avsluta placeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. Kunden bör således noga följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen.

Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t.ex. en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden pga att det s.k. tidsvärdet avtar. Kunden bör således noga bevaka även löptiden på derivatinstrumenten.

Det bör tilläggas att derivat omfattas ofta av clearing hos centrala motparter, s.k. CCP:er, som går in som motpart i varje derivatkontrakt.

Du som kund måste vara införstådd med bl.a. följande:

- att placeringar eller andra positioner i derivatinstrument sker på egen risk
- att du som kund noga måste sätta dig in i dels de villkor som gäller för handel med finansiella instrument, dels information i faktablad, prospekt och annan information om aktuellt derivatinstrument, dess egenskaper och risker
- att det vid handel med finansiella instrument är viktigt att kontrollera all rapportering avseende dina transaktioner, innehav och positioner samt omgående reklamera eventuella fel
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i aktuella instrument och vara beredd att snabbt agera
- att du måste uppfylla säkerhetskrav inom avtalade ramar
- att du själv måste ta initiativ till de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster

K

Kundens blad

(jul 18)
26 (26)

9608
P007